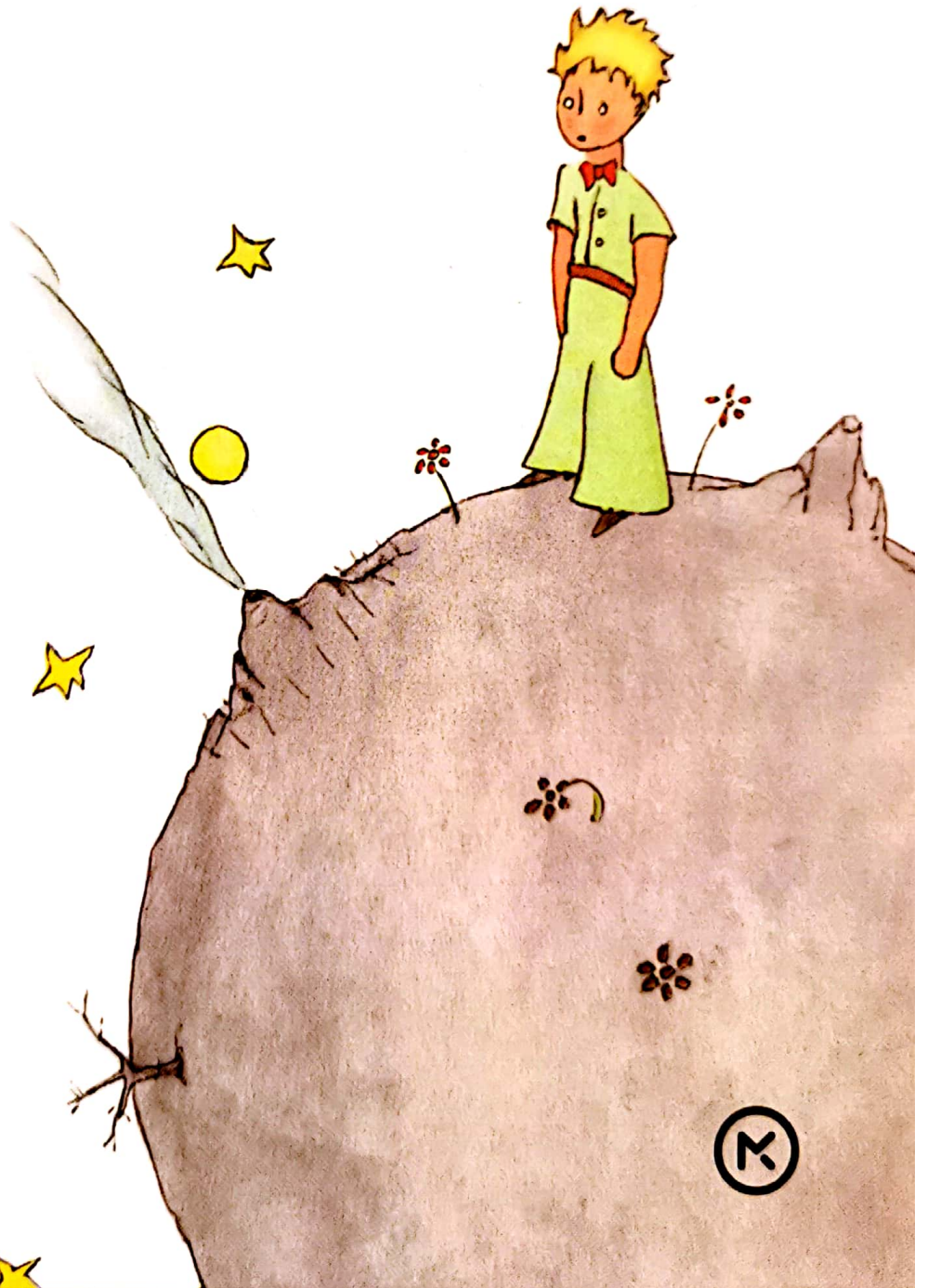

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Mali princ

Naslov izvirnika:
LE PETIT PRINCE

Mislim, da je za svoj beg izkoristil selitev ptic selivk.

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Mali princ

Z avtorjevimi ilustracijami

Prevedel Ivan Minatti

Mladinska knjiga
ZALOŽBA

Vse informacije o knjigah Založbe Mladinska knjiga
lahko dobite tudi na internetu: www.emka.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.133.1-93-34

SAINT-Exupéry, Antoine de, 1900-1944
Mali princ / Antoine de Saint-Exupéry ; z avtorjevimi ilustracijami ;
prevedel Ivan Minatti. - 26. natis. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2015

Prevod dela: Le petit prince

ISBN 978-86-11-15394-0
277034752

Brez pisnega dovoljenja Založbe je prepovedano reproduciranje, distribuiranje,
javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov
v kakršnem koli obsegu ali postopku, hkrati s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo
v elektronski obliki, v okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

LEONU WERTHU

Prosim otroke, naj mi oprostite, da sem to knjigo posvetil
odraslemu. Imam tehtno opravičilo: ta odrasli je moj najboljši
prijatelj na svetu. Imam še eno opravičilo: ta odrasli razume
vse, celo knjige za otroke. Imam še tretje opravičilo: ta odrasli
živi v Franciji in je lačen in zebe ga. Močno potrebuje tolažbe.
Če vsa ta opravičila ne zadoščajo, posvečam to knjigo otroku,
kar je ta odrasli nekdaj bil. Vsi odrasli so bili najprej otroci.
(Toda le redki od njih se tega spominjajo.) Torej bom posvetilo
napisal takole:

LEONU WERTHU,
ko je bil še majhen.

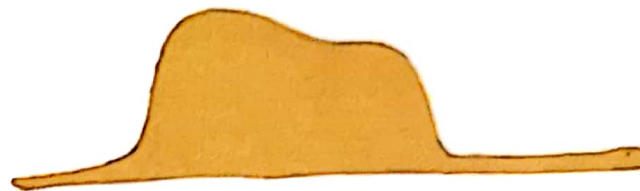
I.

Ko mi je bilo šest let, sem v knjigi o pragozdu z naslovom »Resnične zgodbe« videl sijajno podobo. Prikazovala je boo, ki požira neko žival. Tule je kopija tiste risbe.

V knjigi je pisalo: »Boe pogoltnejo ves plen hkrati, ne da bi ga prežvečile. Potem se ne morejo niti premakniti in spe šest mesecev, dokler zalogaja ne prebavijo.«

Tiste čase sem veliko premišljeval o prigoдах v džungli in posrečilo se mi je, da sem z barvnim svinčnikom narisal svojo prvo risbo. Risbo številka 1. Bila je takale:

Pokazal sem svojo umetnino odraslim in jih vprašal, ali jih je moje risbe kaj strah.

Odgovorili so mi: »Zakaj bi se bali klobuka?«

Vendar tisto na sliki ni bil klobuk! Bila je boa, ki prebavlja slona! Da bi podobo lahko razumeli odrasli, sem torej narisal boo še od znotraj. Odraslim je treba zmeraj razlagati. Moja risba številka 2 je bila takale:

Toda odrasli so mi svetovali, naj nikar več ne rišem kač ne od zunaj ne od znotraj in da naj se rajši poprimem zemljepisja, zgodovine, matematike in slovnice. Tako sem se s šestimi leti odrekel bleščeči slikarski prihodnosti. Neuspeh z risbama številka 1 in 2 mi je vzel pogum. Odrasli sami od sebe nikoli nič-

sar ne razumejo in otrokom je mučno, če morajo kar naprej kaj razlagati.

Poiskati sem si moral torej drug poklic in sem se naučil pilotirati. Preletel sem domala ves svet. In zemljepisje mi je, to je res, prišlo zelo prav. Na prvi pogled sem znal razlikovati Kitajsko od Arizone. Če ponoči zablodiš, to zelo koristi.

Tako sem v svojem življenju spoznal mnogo resnih ljudi. Precej časa sem živel med odraslimi. Spoznal sem jih prav od blizu. Kljub temu nisem imel kaj boljšega mnenja o njih.

Kadar sem srečal koga, za katerega se mi je zdelo, da ima nekaj več soli v glavi, sem ga preizkusil s sliko številka 1, ki jo še vedno hranim. Hotel sem vedeti, ali je razumljiva ali ne. Toda vselej sem dobil odgovor: »To je klobuk.« Potem tistemu nisem govoril ne o kačah boah, ne o pragozdovih, ne o zvezdah. Govorila sva jezik, ki ga je razumel. Govoril sem mu o bridžu, golfu, o politiki in kravatah. In bil je vesel, da je spoznal tako pametnega človeka.

II.

Tako sem živel sam, brez človeka, s katerim bi se lahko resnično pogovoril, dokler me ni doletela pred šestimi leti v Sahari nesreča. V motorju se mi je nekaj polomilo. In ker nisem imel s seboj ne mehanika ne potnikov, sem se zamotanega dela lotil kar sam. Šlo je za življenje in smrt. Pitne vode sem imel komaj za osem dni.

In tako sem prvi večer zaspal v pesku, tisoč milj daleč od človeških bivališč. Bil sem zapuščen bolj kot brodolomec na splavu sredi oceana. Lahko si mislite, kako sem bil presenečen, ko me je ob svitu prebudil droben glasek. Rekel je:

»Prosim ... nariši mi backa!«

»A?«

»Nariši mi backa!«

Skočil sem pokonci, kakor da bi me bila oplazila strela. Pomel sem si oči. Ostrmel sem. Zagledal sem drobcenega, nenavadnega dečka, ki je resno zrl vame. To je njegov najboljši portret, ki se mi ga je kasneje posrečilo narisati. Toda moja risba še zdaleč ni tako očarljiva, kot je bil vzorec. Vendar nisem jaz kriv. Krivi

so odrasli, ki so mi vzeli vero v slikarsko prihodnost, ko sem bil star šest let, in se tako razen kač od znotraj in od zunaj nisem naučil narisati nič drugega.

Začuden sem buljil v prikazen. Ne pozabite, da sem bil tisoče milj daleč od ljudi. Toda tale moj dečko se mi ni zdel ne na pol mrtev od utrujenosti, ne na pol mrtev od lakote, niti na smrt žejen, niti na pol mrtev od strahu, niti da je izgubljen. Nič na njem ni kazalo, da bi bil otrok, ki se je izgubil sredi puščave, tisoče milj daleč od človeških naselij.

Ko sem naposled prišel do sape, sem dejal:

»Ampak ... kaj pa ti tu?«

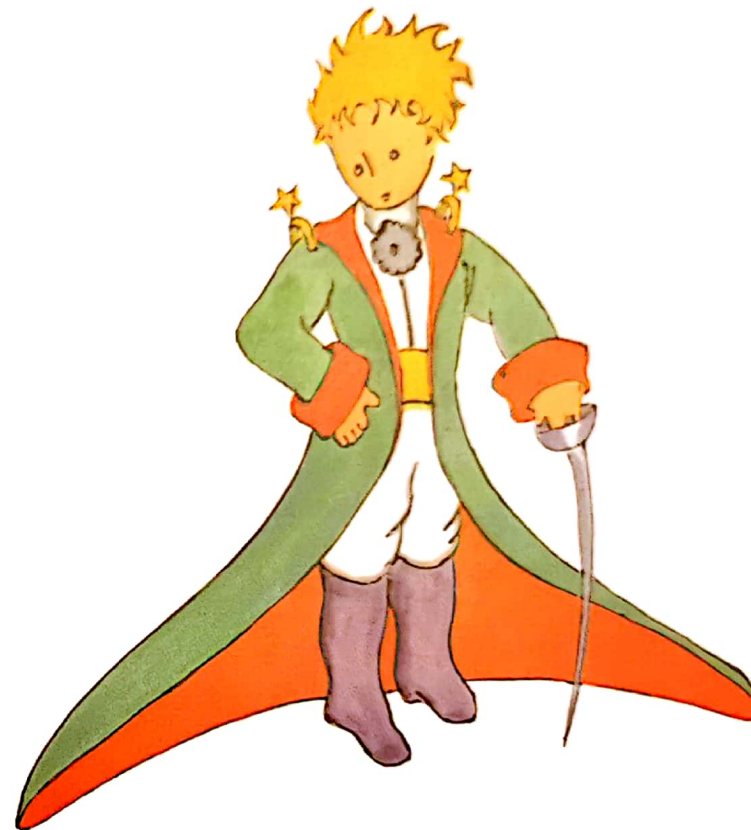
On pa je prav počasi ponovil, kot da gre za nekaj zelo resnega:

»Prosim ... nariši mi backa ...«

Kadar pride kaj kot strela z jasnega, se kar nič ne obotavljamo. In naj je zaradi tisočerih milj, ki so me ločile od ljudi, in smrtni nevarnosti vse skupaj bilo še tako nesmiselno, sem vendarle segel v žep po list papirja in pero. Tedaj pa sem se spomnil, da sem se učil predvsem zemljepisja, zgodovine, matematike in slovnice, in dejal sem dečku (malce v zadregi), da ne znam risati. Odgovoril mi je:

»Nič zato. Nariši mi backa!«

Ker backa še svoj živi dan nisem narisal, sem mu narisal eno izmed tistih dveh risb, ki sem ju znal.

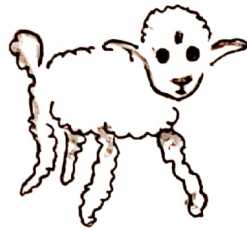

TO JE NJEGOV NAJBOLJŠI PORTRET, KI SE MI GA
JE POZNEJE POSREČILO NARISATI.

Namreč, boo od zunaj. In mali me je z odgovorom osupnil:

»Ne! Ne! Nočem slona v boi! Boa je zelo nevarna, slon pa bi mi bil v napoto. Pri meni je vse tako majhno. Backa potrebujem. Nariši mi backa!«

In sem ga narisal.

Skrbno si ga je ogledal, nato pa rekel:

»Ne! Ta je že zelo bolan. Naredi drugega!«

Narisal sem drugega.

Mali se je ljubko, prizanesljivo nasmehnil:

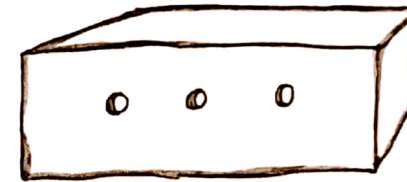
»Glej ga no ... to ni bacek, kozliček je. Rožičke ima ...«

Poizkusil sem ga še enkrat narisati.

Toda zavrnil ga je kot poprejšnje.

»Ta je prestar. Hočem backa, ki bo dolgo živel!«
Tedaj sem mu, nisem že več imel potrpljenja in tudi čas je že bil, da razderem motor, načekal tole risbo.

In sem mu jo pomolil.

»To je zabojček. Notri je bacek, kakršnega bi rad.«

Zelo sem bil presenečen, kajti mojemu mlademu ocenjevalcu se je razjasnil obraz:

»Čisto tako je, kot sem si želel. Misliš, da bo temu backu primanjkovalo dosti trave?«

»Zakaj?«

»Ker je pri meni vse tako majhno ...«

»Zagotovo je bo dovolj. Dal sem ti čisto majhnega backa.«

Sklonil je glavo k risbi:

»Čisto majhnega backa ... Glej ga! Zaspal je ...«

Tako sem se seznanil z Malim princem.

III.

Minilo je dokaj časa, preden se mi je posvetilo, od kod prihaja. Mali princ, ki me je zasipal z vprašanji, mojih niti slišal ni, tako se je vsaj zdelo. Toda nekatere besede, ki so mu kdaj pa kdaj na srečo ušle, so mi po malem vse razjasnile. Tako me je, ko je prvokrat ugledal moje letalo (letala ne bom narisal, je pretežko zame), vprašal:

»Kaj pa je tole?«

»To ni noben tole. To leti. To je letalo. To je moje letalo.«

In sem bil ponosen, da Mali princ ve, da znam letati. Tedaj je vzkliknil:

»Kako? Z neba si padel?«

»Da!« sem skromno odgovoril.

»Ah! To je pa res smešno.«

In Mali princ se je prešerno zasmel, kar me je močno vznejevoljilo. Nimam rad, če se posmehujejo mojim nezgodam. Nato je rekel:

»Torej tudi ti prihajaš z neba! S katerega planeta si?«

To je bil žarek, ki je posijal v njegovo skrivnostno prisotnost. Hlastno sem vprašal:

»Tedaj prihajaš z nekega drugega planeta?«

Toda ni mi odgovoril. Ogledoval je letalo in rahlo majal z glavo:

»S temle tukaj pa resda nisi mogel priti od kdove kako daleč ...«

In se je pogreznil v sanjarjenje. Potem je segel v žep po backa in se zatopil v svoj zaklad.

Lahko si zamislite, kako me je ta na pol zaupana skrivnost »o drugih planetih« vznemirila.

Trudil sem se, da bi kaj več zvedel o tem.

»Od kod prihajaš, dečko moj? Kje je ta tvoj 'pri meni'? Kam nameravaš z mojim bac-
kom?«

Trenutek je razmišljal, nato pa odgovoril:

»Pri zaboju, ki si mi ga dal, je največ vredno to, da mu bo ponoči služil za hlevček.«

»Seveda. In če boš priden, ti bom dal tudi vrvico, da ga boš čez dan privezal. In kolček.«

MALI PRINC NA ASTEROIDU B 612.

Te besede so, tako se je zdelo, Malega princa prese-
netile:

»Privezal? Ta je pa dobra!«

»Če ga ne privežeš, ti uteče kaj vem kam in se ti
izgubi ...«

Mali princ se je spet od srca zasmel:

»Kam pa naj bi šel?«

»Vseeno kam. Kar naravnost ...«

Tedaj je Mali princ resno pripomnil:

»Nič ne de. Saj pri meni je vse tako majhno.«

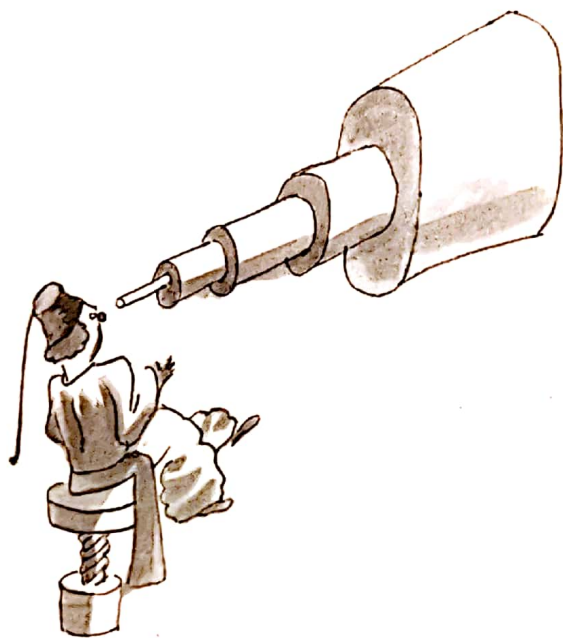
In je še, morda malce otožno, dodal:

»Ne pride daleč, kdor gre kar naravnost ...«

IV.

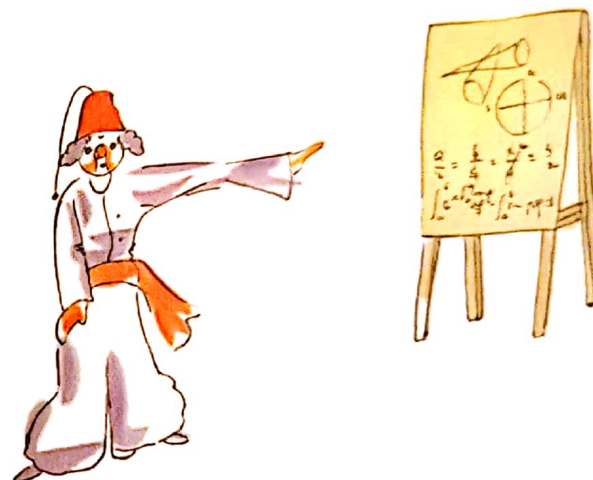
Tako sem izvedel drugo zelo važno stvar: njegov domači planet je bil komaj večji od hiše!

Temu se nisem kdove kako čudil. Saj sem vedel, da so razen velikih planetov, kakršni so Zemlja, Jupiter, Mars, Venera, ki jim je človek dal imena, še stotine drugih, ki so dostikrat tako majhni, da jih celo s teleskopom težko zaslediš. Kadar kak astronom katerega

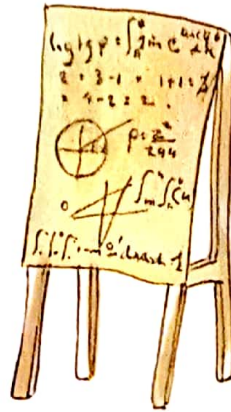
od njih odkrije, mu da za ime številko. Imenuje ga na primer »asteroid 325«.

Imam tehtne razloge za domnevo, da prihaja Mali princ z asteroida B 612. Ta asteroid je enkrat samkrat leta 1909 zasledil s teleskopom neki turški zvezdogled.

O svojem odkritju je imel obširno predavanje na nekem mednarodnem astronomskem kongresu. Ker pa je bil oblečen po turško, mu tega ni nihče verjel. Odrasli so pač taki.

Sreča za sloves asteroida B 612, da je turški sultan pod smrtno kaznijo zapovedal svojemu narodu, naj se oblači po evropski šegi. Leta 1920 je astronom, tokrat zelo okusno oblečen, predavanje ponovil. Zdaj mu je verjel ves svet.

Če sem vam pripovedoval te podrobnosti o asteroidu B 612 in vam zaupal njegovo številko, sem to storil zaradi odraslih. Odrasli imajo številke radi. Če jim govorite o kakem svojem novem prijatelju, vas nikdar ne bodo povprašali o bistvenih stvareh. Nikoli ne bodo rekli: »Kakšen glas pa ima? Katere igre ima najrajši? Ali zbira metulje?« Hoteli bodo vedeti: »Koliko je star? Koliko bratov ima? Koliko tehta? Ali ima njegov oče kaj pod palcem?« Potem šele mislijo, da vedo vse o njem. Če rečete odraslim: »Videl sem lepo hišo iz rdeče opeke, z nageljni na oknu in z golobi na strehi ...«, si je ne bodo mogli predstavljati. Morali bi

jim reči: »Videl sem hišo, vredno svojih sto tisoč frankov.« Tedaj bodo vzkliknili: »Joj, kako je lepa!«

Četudi jim torej rečete: »Da je Mali princ v resnici živel, dokazuje tole: bil je ljubek, smejal se je in hotel je imeti backa. To, da kdo hoče backa, dokazuje, da je živ ...«, bodo skomignili z rameni in vas imeli za otročaja. Če pa jim rečete: »Prišel je z asteroida B 612,«, ste jim zamašili usta in pustili vas bodo pri miru z vprašanji. Taki so pač. Ni se treba jeziti. Otroci morajo biti z odraslimi zelo prizanesljivi.

Mi, ki življenje razumemo, pa seveda pošteno brijemo norce iz števil! Rad bi začel tole zgodbo tako, kot se začenjajo pravljice. Rad bi jo začel takole:

»Nekoč je bil majhen princ. Živel je na asteroidu, ki je bil le malo večji od njega, in si je zaželel prijatelja ...« Tistim, ki življenje razumejo, bi se zdela zgodba dosti bolj resnična.

Kajti nimam rad, če kdo mojo knjigo samo površno prebere. Koliko žalosti je v meni ob pripovedovanju teh spominov! Šest let je že, odkar je moj mali prijatelj odšel z backom. Če ga bom zdajle skušal opisati, ga bom zato, da ne bi pozabil nanj. Žalostno je, pozabiti prijatelja. Ni imel vsakdo prijatelja. In še sam bi lahko postal tak, kot so odrasli, ki jim je samo do števil. Tudi zato sem kupil škatlico z barvicami in svinčniki. Ni lahko sestiti k risanju v mojih letih, če

nisi nikoli poskušal narisati nič drugega kot boo od znotraj in od zunaj, ko ti je bilo šest let! Kar se da se bom potrudil, da bi ga čim bolje narisal. Toda za trdno ne morem reči, ali se mi bo posrečilo. Kakšna risba je še kar, druga pa je zanič. Tudi postave ne morem prav zadeti. Na tejle je Mali princ prevelik. Na onile je premajhen. Tudi za barvo obleke se ne morem prav odločiti. Torej poskušam na slepo srečo, zdaj tako, zdaj drugače, kakor se bo pač posrečilo. Gotovo se bom uštel v marsikateri zelo važni podrobnosti. Toda to mi morate oprostiti. Moj mali prijatelj mi ni nikoli nič razlagal. Morda je mislil, da sem tak kot on. Toda jaz žal ne znam videti backov skozi zaprte škatle. Morebiti sem nekoliko podoben odraslim. Najbrž sem se postaral.

V.

Vsak dan sem izvedel kaj več o asteroidu, o odhodu in potovanju. Seveda le po malem in po srečnem naključju. Tako sem tretjega dne izvedel za zgodbo o kruhovcih.

Tudi tokrat se moram zahvaliti backu, kajti Mali princ me je, kot da ga je obšel velik dvom, nenadoma vprašal:

»Kajne, da backi obirajo grmovje?«

»Da. Seveda.«

»Ah! To me veseli ...«

Nisem razumel, zakaj je bilo tako važno, da backi obirajo grmovje. A Mali princ je pripomnil:

»Potemtakem jedo tudi kruhovce?«

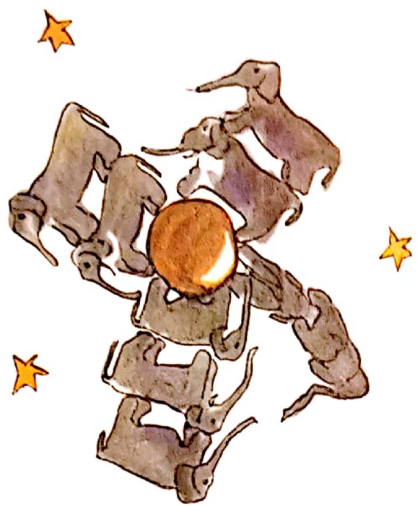
Razložil sem Malemu princu, da kruhovci niso grmovje, temveč kot cerkev velika drevesa, in četudi bi pripeljal čredo slonov, ne bi bili kos enemu samemu kruhovcu.

Ob misli na čredo slonov se je Mali princ zasmel:

»Moral bi jih postaviti drugega vrh drugega ...«

Nato je modro menil:

»Preden kruhovci zrastejo, so prav majhni.«

»Res je! Toda čemu naj bi tvoji backi jedli majhne kruhovce?«

Odgovoril je: »Prav! Bomo že videli!«, kot da mu gre predvsem zato, da ve, pri čem je. Pošteno sem moral napeti možgane, da sem razvozlal uganko.

Res! Na prinčevem planetu so prav tako kot na vseh planetih rasli koristne rastline in plevel. Zato tudi dobro seme koristnih rastlin in škodljivo seme plevela. Toda semena so nevidna. Semena spe v osrčju zemlje, dokler se eno izmed njih ne domisli, da bi se prebudilo. Zgane se in, sprva boječe, požene k soncu prelepo majhno vitico. Če je to vitica redkvice ali rožnega grmiča, ji lahko pustimo, da poganja, kakor se ji zdi prav. Če pa je poganjek kake škodljive rast-

line, ga moramo izpuliti, brž ko jo prepoznamo. Na prinčevem planetu so bila nevarna semena ... bila so semena kruhovca. Planetu je pretilo opustošenje. Če se namreč kruhovca lotiš prepozno, se ga ne moreš nikoli več znebiti. Razširi se po vsem planetu. Prevrtga s koreninami. In če je planet zelo majhen, kruhovcev pa veliko, ga razdrobe v kose.

»Vse je odvisno od redoljubnosti,« mi je kasneje dejal Mali princ. »Ko se zjutraj umiješ in urediš, moraš skrbno urediti tudi planet. Potruditi se moraš, da redno populiš kruhovce, brž ko jih razlikuješ od rožnatih grmičev, ki so jim zelo podobni, dokler so še majhni. To je zelo dolgočasno delo, a prav nič težko.«

Nekega dne mi je svetoval, naj narišem veliko podobo, da bi si jo otroci mojega planeta čim bolje zapomnili. »Lahko bi jim koristilo,« je dejal, »če se kdaj odpravijo po svetu. Včasih ni nič hudega, če delo za nekaj časa odložiš. Če pa imaš opravka s kruhovci, se ti to strašno maščuje. Poznal sem planet, na katerem je živel lenuh. Zanemaril je tri grmiče ...«

In sem po navodilih Malega princa narisal tisti planet. Prav nič rad ne dvigam po pridigarsko kazalca. Toda tako malo se zavedamo nevarnosti, ki nam grozi od kruhovcev, in posledice, ki groze asteroidom, so tako strašne, da sem tokrat napravil izjemo. Rečem vam: »Otroci! Pozor, kruhovci!« S sliko sem se toliko mučil samo zato, ker bi rad svoje prijatelje opozoril na nevarnost, ki jim že dolgo grozi, o kateri pa se jim niti ne sanja, kakor se ni meni. Nauk, ki ga dajem, je bil vreden tega truda. Morda se boste vprašali: »Zakaj pa ni v knjigi še več takih veličastnih podob, kot je tale s kruhovci?«

Odgovor je kaj preprost: poskušal sem, pa ni šlo. Ko sem risal kruhovce, me je vodil občutek dolžnosti.

KRUHOVCI.

VI.

Ah! Mali princ, tako sem malo po malo spoznaval tvoje majhno, otožno življenje. Razen sladke miline sončnih zahodov dolgo nisi imel ničesar, kar bi te razvedrilo. To novo podrobnost sem izvedel četrtega dne zjutraj, ko si mi dejal:

»Zelo rad imam sončne zahode. Dajva, oglejva si sončni zahod.«

»Počakati morava vendar ...«

»Kaj počakati?«

»Počakati, da sonce zaide.«

Najprej si se zelo začudil, potem pa si se samemu sebi zasmel. In si mi dejal:

»Zdi se mi, da sem še vedno doma!«

Res. Kadar je v Združenih državah poldne, tedaj, to vsi vemo, v Franciji sonce zahaja. Zahod bi videli, če bi mogli v kratki minuti priti v Francijo. Toda Francija je, žal, predaleč. Na tvojem malem planetu pa ti je zadostovalo, če si premaknil stol za nekaj korakov nazaj. In kadar se ti je zahotelo, si gledal, kako sonce tone ...

»Nekega dne sem videl sončni zahod štiriinštiridesetkrat!«

In čez čas si si dejal:

»Veš ... kadar je človek zelo žalosten, rad gleda sončne zahode ...«

»V enem samem dnevu si bil torej štiriinštiridesetkrat žalosten?«

Toda Mali princ ni odgovoril.

VII.

Petega dne se mi je, še vedno po backovi zaslugi, razkrila skrivnost, ki je zagrinjala življenje Malega princa.

Utrgalo se je iz njega nestrpno, brez uvoda, kakor zrel sad tega, o čemer je že dalj časa po tihem razmišljal.

»Če bacek obira grmovje, jé tudi cvetice?«

»Bacek jé, kar mu pride pod zobe.«

»Tudi cvetice, ki imajo trne?«

»Da. Tudi cvetice, ki imajo trne.«

»Čemu pa so potem sploh trni?«

Tega nisem vedel. Pravkar sem se mučil z odvijanjem močno privitega vijaka v motorju. Zelo me je skrbelo, kajti okvara se mi je dozdevala čedalje bolj grozeča in voda, ki je je bilo vedno manj, me je opozarjala na najhujše.

»Čemu pa so potem trni?«

Mali princ ni nikoli pozabil na vprašanje, ki ga je bil zastavil. Vijak me je ujezil in bleknil sem tjavdan:

»Trni ničemur ne služijo. Cvetice jih imajo iz gole hudobije.«

»Oh!«

Za trenutek je bilo tiho, nato pa mi je zabrusil z nekakšno jezo:

»Ne verjamem ti! Cvetice so šibke. Cvetice so prijazne. Zavarujejo se, kakor vedo in znajo. Če imajo trne, se jim zdi, da so videti nevarnejše ...«

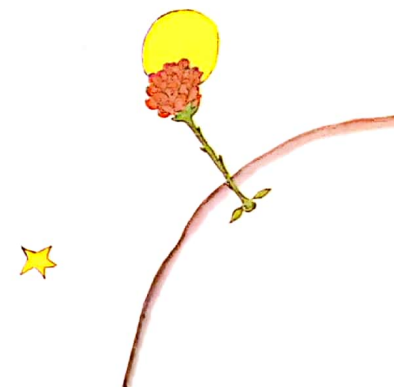
Nisem odgovoril. Pravkar sem se na tihem grizel: če se mi bo vijak še upiral, ga bom počil s kladivom! Mali princ mi je spet segel v misli:

»Ti pa misliš, da cvetice ...«

»Ah ne! Ah ne! Nič ne mislim! Kar tako sem rekel. Opravka imam z resnimi stvarmi!«

Začudeno me je pogledal:

»Z resnimi stvarmi!«

Gledal je kladivo, ki sem ga držal v rokah, v prste, črne od olja, vame, ki sem se sklanjal nad predmetom, katerega ni prav nič maral.

»Govoriš kot odrasli!«

Bilo me je sram. Toda neusmiljeno je dodal:

»Ti vse zapleteš ... ti vse zamešaš ...«

Res je bil zelo jezen. Stresal je v vetru s svojimi zlatimi lasmi:

»Vem za planet, na katerem živi neki zaripel gospod. Nikoli ni poduhal cvetice. Nikoli ni pogledal zvezde. Nikoli ni imel nikogar rad. Nikoli ni počel nič drugega kot seštevati. In ves dan je ponavljal kot ti zdajle: 'Jaz sem resen človek! Jaz sem resen človek!' Kar napihovalo ga je od same oholosti. Toda to ni noben človek, to je goba!«

»Kaj je?«

»Goba!«

Mali princ je kar pobledel, tako je bil jezen.

»Milijone let imajo cvetice trne. Milijone let jedo backi tudi cvetice. In potem ni resno, če bi rad vedel, čemu si dajo toliko truda s trni, ko vendar niso za nobeno rabo? In vojna med cveticami in backi tudi ni resna stvar? Kaj ni vse to resnejše in važnejše kot seštevati nekega zajetnega, zariplega gospoda? In če vem za cvetico, ki je ni pod soncem, ki ne raste nikjer, razen na mojem planetu, in če jo lahko takle majhen bacek mimogrede uniči, ne da bi si belil glavo, kaj je storil, to ni resno!«

Zardel je in nadaljeval:

»Če kdo ljubi cvetico, ki je edina med milijoni in milijoni zvezd, je srečen, da le oči upre v zvezde. Reče si: Tam nekje je moja cvetica ... Če pa jo bacek poje, mu je, kot da so vse zvezde naenkrat ugasnile. In to ni resno, kaj!«

Vzelo mu je besede. Nenadoma je zaihtel. Spustila se je noč. Odvrigel sem orodje. Kaj mi mar kladivo, kaj mi mar vijak, žeja in smrt? Na neki zvezdi, na nekem planetu, na mojem, na Zemlji je bil majhen princ, ki ga je bilo treba potolažiti. Vzel sem ga v naročje. Zibal sem ga. Šepetal sem mu: »Cvetici, ki jo ljubiš, se ne bo zgodilo nič hudega ... narisal ti bom nagobčnik za backa ... narisal bom oklep za cvetico ... narisal ...« Nisem vedel, kaj naj še rečem. Tako nesrečen sem bil ... Nisem vedel, kako naj ga potolažim, kako naj ga razvedrim ... Tako skrivnostna je ta dolina solz.

VIII.

Prav kmalu sem to cvetico bolje spoznal. Na prinčevem planetu so vedno cvetele zelo skromne cvetice, okrašene z enim samim vencem cvetnih lističev, ki niso jemale skoraj nič prostora in niso bile nikomur napoti. Nekega jutra so se prikazale v travi, zvečer pa usahnile. Toda ta je vzknila iz semena, ki je zašlo semkaj od kdove kod, in Mali princ je brž postal pozoren na mladiko, ki ni bila podobna nobeni drugi. Lahko bi bila nova vrsta kruhovca. Toda poganjek je kmalu nehal rasti in se je začel pripravljati, da požene cvet. Mali princ, ki ni spustil iz očesa velikega popka, je dobro čutil, da se bo iz njega razvilo nekaj prelepega, toda cvetica se ni nehala lepoticiti v svoji zeleni kamrici. Skrbno je izbirala barve. Oblačila se je počasi in skladno razporejala listič za lističem. Ni marala priti na dan vsa zmečkana kot kak mak. Hotela se je pokazati v vsem

sijaju svoje lepote. Ah, da! Bila je zelo spogledljiva! Njeno skrivnostno napravljanje je trajalo dneve in dneve. In naposled se je nekega jutra, natanko ob sončnem vzhodu, prikazala.

In prav ta, ki je vse to počela s tako natančnostjo, je zehaje rekla:

»Ah! Pravkar sem se zbudila ... Oprostite, prosim ... Še vsa sem skuštrana ...«

Mali princ ni mogel prikriti svojega občudovanja:

»Kako ste lepi!«

»Kajne?« je sladko dejala cvetica. »In rodila sem se isti hip kot sonce ...«

Mali princ je brž spoznal, da cvetica ni ravno skromna, toda kaj, ko je bila tako vznemirljiva!

»Menim, da je zdajle čas za zajtrk,« je rekla takoj nato. »Bodite tako dobri in pomislite malo name ...«

In Mali princ je ves zmeden odhitel po škroplnico sveže vode in postregel cvetici.

Tako ga je cvetica že kar spočetka začela mučiti s svojo malce sramežljivo nečimrnostjo. Nekega dne,

na primer, je rekla Malemu princu, bahaje se s svojimi štirimi trni:

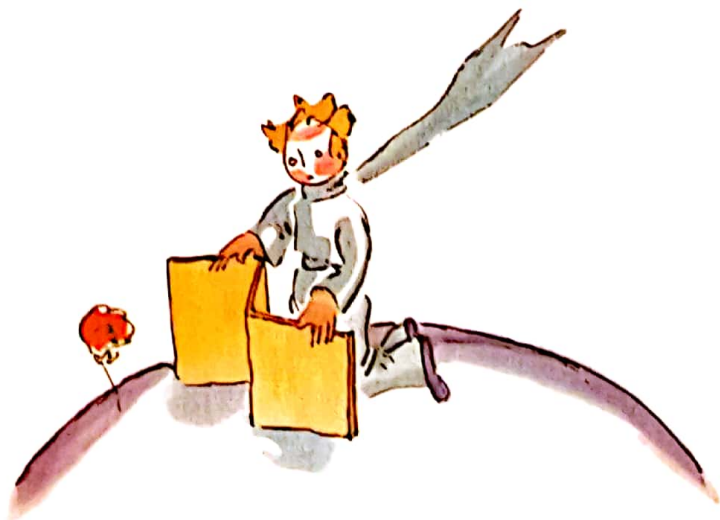
»Naj le pridejo tigri s svojimi kremplji!«

»Na mojem planetu ni tigrov,« je pojasnil Mali princ, »in razen tega tigri ne jedo zelišč.«

»Jaz nisem zelišče,« je ljubeznivo pripomnila cvetica.

»Oprostite ...«

»Tigrov se prav nič ne bojim, toda strah me je prepiha. Ali nimate morda kakšnega zaslona?«

»Vetra jo je strah ... Ni dobro, če se rastlina boji vetra,« je pomislil Mali princ. »Ta cvetica mora biti zelo občutljiva ...«

»Zvečer me boste pokrili s pokrovom. Zelo hladno je tu pri vas. Slabo je urejen tale planet. Tam, od koder prihajam ...«

Utihnila je ... Prišla je kot seme. O drugih svetovih ni mogla ničesar vedeti. Ker jo je bilo sram, da jo je ujel pri tako otročji laži, je dvakrat ali trikrat zakašljala, kot da je tega kriv Mali princ.

»Pa zaslon?«

»Že grem ponj, vi pa pripovedujte!«

Tedaj se je še bolj posilila s kašljem, da bi mu otežila vest.

Tako je Mali princ kljub svoji veliki ljubezni do nje kmalu podvomil o njej. Gnal si je k srcu še tako nepomembno besedico in je postal močno nesrečen.

»Ne bi je smel poslušati,« mi je zaupal nekega dne. »Cvetic ne smeš nikoli poslušati. Lahko jih gledaš in duhaš. Moja je dehtela po vsem planetu, toda

nisem se znal tega veseliti. Tista zgodba o krempljih, ki me je tako vznejevoljila, bi me pravzaprav morala ganiti ...«

In zaupal mi je še tole:

»Vidim, da nisem ničesar razumel! Moral bi jo bil soditi po dejanjih, ne po besedah. Dišala mi je in me razveseljevala. Nikoli bi ne bil smel pobegniti! Za temi nedolžnimi zvijačicami bi moral slutiti skrito nežnost. Cvetice so tako neuravnovešene! Toda bil sem premlad, da bi znal ljubiti.«

IX.

*M*islim, da je za svoj pobeg izkoristil selitev ptic selivk. Tisto jutro pred odhodom je uredil svoj planet na moč lepo. Delujoče vulkane je skrbno ometel. Dva taka vulkana je imel. Bila sta kaj pripravna, da si je pogrel zajtrk. Imel pa je tudi ugasel vulkan. Toda, kot je menil, »nikoli ne veš!« Zato je ometel tudi tega. Če so vulkani dobro ometeni, gorijo lepo in pravilno, brez izbruhov. Z vulkanskimi izbruhi je kot z ognjem v ognjišču. Vse kaže, da smo na Zemlji mnogo premajhni, da bi ometli naše vulkane. Zato nam povzročajo toliko neprijetnosti.

Mali princ je, malce otožen, populil še zadnje poganjke kruhovcev. Mislil je, da se ne vrne nikoli več. Toda ta domača dela so se mu to jutro zdela prijetna kot še nikdar. In ko je poslednjič zalil cvetico ter se namenil, da bi jo zavaroval s pokrovom, bi najraje zajokal.

»Zbogom,« je rekel cvetici.

Ona pa je molčala.

»Zbogom,« je ponovil.

DELUJOČE VULKANE JE SKRBNNO OMETEL.

Cvetica je zakašljala. Toda ne zato, ker bi bila morda prehlajena.

»Neumna sem bila,« je rekla naposled. »Oprosti mi, prosim. Poskušaj biti srečen.«

Bil je presenečen, ker mu ni nič očitala. Stal je pred njo s pokrovom in je bil ves zbežan. Ni razumel te mirne miline.

»Da,« je nadaljevala cvetica, »rada te imam. Sama sem kriva, da tega nisi vedel. Toda to ni važno. Pa tudi ti si bil neumen kot jaz. Poskušaj biti srečen ... Kar pusti ta pokrov. Ne maram ga več.«

»Toda veter ...«

»Nič bolj ne bom prehlajena ... Sveži nočni zrak mi bo dobro del. Cvetica sem.«

»Pa zveri ...«

»Morala se bom sprijazniti z dvema ali tremi gosenicami, če naj izvem, kakšni so metulji. Zdi se, da morajo biti nekaj zelo lepega. Kdo bi me sicer obiskoval? Ti boš daleč. Kar se tiče zveri, se jih nič ne bojim. Imam svoje kremplje.«

In je naivno pokazala svoje štiri trne. Potem je rekla:

»Ne obotavljaj se toliko, to je mučno. Sklenil si, da pojdeš. Torej pojdi.«

Zakaj, ni hotela, da bi jo videl jokati. Bila je tako samoljubna cvetica ...

X.

Nahajal se je na območju asteroidov 325, 326, 327, 328, 329 in 330. Zato se je odpravil tja, da bi jih obiskal, da bi našel kak posel in se razgledal.

Na prvem je prebival kralj. Sedel je na zelo skromnem, a veličastnem prestolu, odet v škrlat in hermelin.

»Ha! Glej ga, podložnik!« je vzkliknil kralj, ko je zagledal Malega princa.

In Mali princ se je vprašal:

»Kako neki me pozna, saj me še ni nikoli videl!«

Ni vedel, da kralji pojmujejo svet kar se da preprosto.

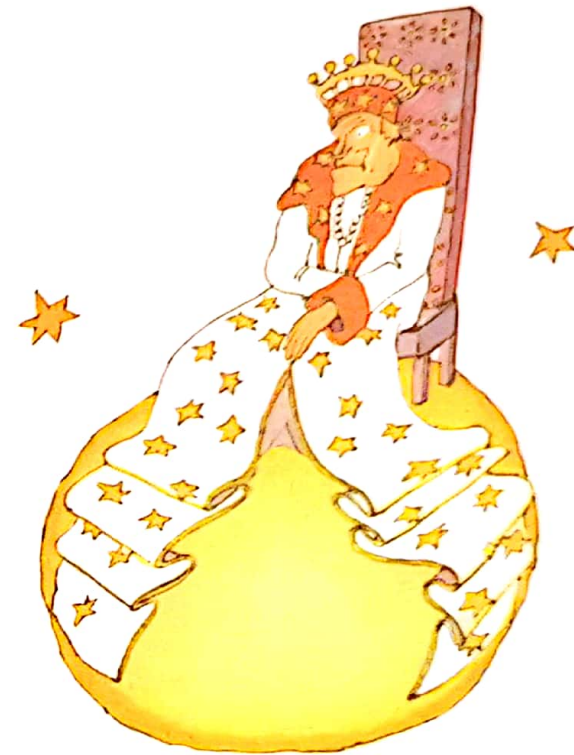
Zanje so vsi ljudje podložniki.

»Pridi bližje, da te bolje vidim,« mu je velel kralj, ki je bil na moč ponosen, da lahko pred kom velja za kralja.

Mali princ se je ozrl okrog sebe, kam bi sedel, toda sijajni hermelinasti plašč je čez in čez prekrival planet. Zato je kar stal, in ker je bil truden, je zazelal.

»Zehati vpričo kralja je v nasprotju z dvornimi predpisi,« je rekel kralj. »Prepovedujem ti kaj takega!«

»Nič ne morem za to,« je ves v zadregi odgovoril Mali princ. »Dolga pot je za mano in nič nisem spal.«

»Če je tako,« je rekel kralj, »ti ukazujem, da zehaš. Že leta in leta nisem videl nikogar zehati. Zehanje je zame redkost. Torej! Zehaj še naprej! Tak je ukaz.«

»V zadrego me spravljate ... ne morem več ...« je rekel Mali princ ves zardel.

»Hm! Hm!« je odgovoril kralj. »Torej ... ukazujem, da zazehaš kdaj pa kdaj ...«

Zagodrnjal je malce in je bil videti jezen.

Kajti veliko je dal na to, da njegovo oblast spoštujejo. Neposlušnosti ni trpel. Bil je samozvanec. Toda, ker je bil zelo dober, je dajal samo razumne ukaze.

»Če ukažem,« je po navadi dejal, »če ukažem generalu, naj se prelevi v morskega ptiča, in general ne uboga, ni kriv general. Kriv sem jaz.«

»Lahko sedem?« se je boječe pozanimal Mali princ.

»Ukažem ti, da sedeš!« je odgovoril kralj ter z dostojanstvenim gibom odmaknil krajec hermelinastega plašča.

Toda Mali princ se je začudil. Planet je bil neverjetno majčken. Le komu je kralj vladal?

»Veličanstvo ...« je rekel, »... oprostite, rad bi vas vprašal ...«

»Ukazujem ti, da me vprašaš!« je pohitel kralj.

»Veličanstvo ... komu vladate?«

»Vsemu,« je z vzvišeno preprostostjo odgovoril kralj.

»Vsemu?«

Kralj je z obzirno kretnjo pokazal na svoj planet, na sosednje planete in na zvezde.

»Vsemu temu?« je rekel Mali princ.

»Vsemu temu,« je odgovoril kralj.

Kajti ni bil samo samozvanec, bil je vesoljni vladar.

»Pa vas zvezde ubogajo?«

»Kajpak,« je rekel kralj. »Tako ubogajo. Neposlušnosti ne trpim.«

Mali princ se je začudil tolikšni moči. Če bi jo imel on, bi si privoščil sončni zahod ne samo štiriinštiridesetkrat, pač pa dvainsedemdesetkrat, stokrat ali celo dvestokrat na dan, ne da bi premaknil stol! In ker ga je ob misli na njegov mali, zapuščeni planet obšla žalost, se je drznil zaprositi kralja:

»Rad bi videl sončni zahod ... Bodite tako ljubeznivi ... Ukažite soncu, naj zaide ...«

»Če bi ukazal generalu, naj kot metuljček frfota od cveta do cveta, naj napiše tragedijo ali se spremeni v morskega ptiča, general pa ukaza ne bi izpolnil, kdo bi bil kriv? On ali jaz?«

»Vi!« je odločno dejal Mali princ.

»Tako je. Od vsakogar smeš zahtevati le to, kar zmore,« je nadaljeval kralj. »Oblast temelji predvsem na razsodnosti. Če bi svojemu ljudstvu zapovedal, naj se vrže v morje, bi se uprlo. Jaz pa imam pravico zahtevati poslušnost, ker so moji ukazi razsodni.«

»Pa moj sončni zahod?« je ponovil Mali princ, ki ni nikoli pozabil na vprašanje, katerega je bil zastavil.

»Imel boš svoj sončni zahod. Zaukazal ga bom. Toda v svoji vladarski modrosti bom počakal na ugodno priložnost.«

»In kdaj bo to?« se je zanimal Mali princ.

»Hm, hm!« je odgovoril kralj in je najprej prelistal zajeten koledar, »Hm! Hm! To bo ob ... ob ... to bo danes zvečer ob sedmi uri štirideset minut! Videl boš, kako me ubogajo!«

Mali princ je zazelhal. Bilo mu je žal, da je ob sončni zahod. In tudi dolgočasil se je že malo.

»Tu nimam več kaj početi,« je rekel kralju, »odšel bom.«

»Ne hodi!« je rekel kralj, ki je bil močno ponosen na to, da ima podložnika. »Ne hodi! Postavil te bom za ministra.«

»Za kakšnega ministra?«

»Za ... za ministra pravosodja.«

»Saj ni nikogar, da bi mu sodil!«

»Kaj se ve,« je rekel kralj. »Svojega kraljestva še nisem obhodil. Močno sem že v letih, za kočijo ni dovolj prostora, pešačenje pa me utruja.«

»Oh, jaz pa za trdno vem,« je rekel Mali princ, ki se je nagnil čez rob, da bi še enkrat pogledal na spodnjo stran planeta. »Žive duše ni tu spodaj! ...«

»Boš pa sam sebi sodil,« mu je odgovoril kralj. »To je najtežje. Najtežje je soditi sebi, drugim je lažje. Če se ti posreči, da si pravično sodiš, si resnično modrijan.«

»Sebi,« je rekel Mali princ, »lahko sodim kjer koli. Zaradi tega mi ni treba ostati tu.«

»Hm, hm,« je rekel kralj, »jaz pa dobro vem, da je nekje na planetu stara podgana. Ponoči jo slišim. Lahko sodiš tej stari podgani. Od časa do časa jo boš obsodil na smrt. Tako bo njeno življenje odvisno od tvoje pravičnosti. Toda vsakokrat jo boš pomilostil zaradi varčevanja. Samo to podgano imamo.«

»Jaz,« je odvrnil Mali princ, »ne maram obsojati na smrt in mislim, da bom kar šel.«

»Ne!« je rekel kralj.

Toda Mali princ, ki se je bil pripravil za odhod, nikakor ni hotel delati staremu kralju sivih las.

»Če bi vaše veličanstvo želelo, da ga brezpogojno ubogam, bi mi lahko dalo moder ukaz. Lahko bi mi na primer zapovedalo, da odidem prej kot v minuti. Zdi se mi, da so razmere ugodne za tak ukaz.«

Ker kralj ni ničesar odgovoril, je Mali princ sprva okleval, nato pa vzdihnil in se odpravil.

»Postavil te bom za poslanika!« je hitel klicati kralj. Bil je videti nadvse mogočen.

»Odrasli so pa res čudni,« si je rekel Mali princ, ko je romal naprej.

XI.

*N*a drugem planetu je živel domišljavec.

»Ah! Ah! Obisk občudovalca!« je že od daleč zavpil nečimrnež, brž ko je opazil Malega princa. Zakaj za domišljavce so vsi drugi ljudje občudovalci.

»Dober dan,« je rekel Mali princ. »Zelo smešen klobuk imate.«

»Z njim odzdravljam,« mu je odgovoril domišljavec.
»Z njim odzdravljam, kadar mi ploskajo. Toda na žalost ni nikogar tod mimo.«
»Kaj res?« se je začudil Mali princ, ki ni ničesar razumel.

»Zaploskaj!« je svetoval domišljavec.

Mali princ je zaploskal. Domišljavec je dvignil klobuk in skromno odzdravil.

»To je veliko bolj kratkočasno kakor obisk pri kralju,« si je rekel Mali princ. In ploskal je še in še. Domišljavec pa je odzdravljaj in dvigal klobuk.

Po petih minutah vaje pa se je princ enolične igre naveličal:
»In kaj naj storim, da bo klobuk obmiroval?« je vprašal.

Toda domišljavec ga ni slišal. Domišljavci imajo odprto uho le za hvalo.

»Ali me res zelo občuduješ?« je vprašal Malega princa.

»Kaj je to: občuduješ?«

»Občudovati se pravi biti prepričan, da sem najlepši, najbolje oblečen, najbogatejši in najbistrejši na planetu.«

»Pa saj si sam na svojem planetu!«

»Stori mi to veselje. Vseeno me občuduj!«

»Občudujem te,« je rekel Mali princ in zmigal z rameni, »a čemu ti bo to?«
In se je napotil dalje.
»Odrasli so res zelo čudni,« je preprosto menil sam pri sebi, ko je romal naprej.

XII.

Na naslednjem planetu je živel pijanec. Ta obisk je bil zelo kratek, toda Malega princa je navdal z veliko žalostjo.

»Kaj počneš tu?« je rekel pijancu, ki je molče sedel pred vrsto praznih in polnih steklenic.

»Pijem,« je odgovoril pijanec in se klavrno držal.

»Zakaj piješ?« ga je vprašal Mali princ.

»Da bi pozabil,« je odvrnil pijanec.
»Kaj pozabil?« je poizvedoval Mali princ, ki se mu je možak že zasmilil.

»Pozabil, da me je sram,« je priznal pijanec in sklonil glavo.

»Česa sram?« je zanimalo Malega princa, ki bi mu rad pomagal.

»Ker pijem!« je odgovoril pijanec in ni več črnil besede. In Mali princ je osupel odšel.

»Odrasli so res zelo zelo čudni,« si je rekel, ko je romal dalje.

XIII.

*N*a četrtem planetu je naletel na trgovca. Trgovec je imel toliko dela, da niti glave ni dvignil, ko je prišel Mali princ.

»Dober dan,« mu je rekel princ. »Cigareta vam je ugasnila.«

»Tri in dve je pet. Pet in sedem dvanajst. Dvanajst in tri petnajst. Dober dan. Petnajst in sedem dvaindvajset. Dvaindvajset in šest osemindvajset. Ni časa, da bi jo prižgal. Šestindvajset in pet enaintrideset. Uh! Skupaj torej petsto en milijon šeststo dvaindvajset tisoč sedemsto enaintrideset.«

»Petsto milijonov česa?«

»Kako? Si še vedno tu? Petsto en milijon ... ne vem več ... Čez glavo imam dela! Resen človek sem in ne tratim časa z bedarijami! Dva in pet sedem ...«

»Petsto en milijon česa?« je ponovil Mali princ, ki se še svoj živi dan ni odrekel vprašanju, katerega je bil zastavil.

Trgovec je dvignil glavo:

»Vseh štiriinpetdeset let, kar sem na tem planetu, so me le trikrat nadlegovali. Prvič, od tega je dvain-

dvajset let, ko je kdove od kod priletel semkaj hrošč. Počel je tak hrup, da sem se v seštevanju štirikrat zmotil. Drugič, bilo je pred enajstimi leti, ko sem zbolel za revmatizmom. Premalo telovadim. Nimam časa za pohajanje. Kajti jaz sem resen človek. Tretjič pa ... zdajle. Dejal sem torej petsto en milijon ...«

»Milijonov česa?«

Trgovec je spoznal, da zlepa ne bo miru:

»Milijonov tistih majhnih stvarc, ki jih včasih vidimo na nebu.«

»Muh?«

»Ah, ne! Stvarc, ki se bleščijo.«

»Čebel?«

»Ne, ne! Zlatih stvarc, ki navdajajo lenuhe s sanjarijami. Toda jaz sem resen človek! Nimam časa za sanjarjenje.«

»Aha! Zvezd?«

»Tako je! Zvezd.«

»In kaj počneš s petsto milijoni zvezd?«

»Petsto en milijon šeststo dvaindvajset tisoč sto enaintrideset! Jaz sem resen človek, jaz sem natančen.«

»In kaj počneš s temi zvezdami?«

»Kaj počnem z njimi?«

»Da.«

»Nič. Imam jih«

»Zvezde imaš?«

»Da.«

»Toda srečal sem kralja, ki ...«

»Kralji ničesar nimajo. Kralji vladajo. To je nekaj popolnoma drugega.«

»In čemu ti bodo zvezde?«

»Zato, da sem bogat.«

»In čemu ti je treba biti bogat?«

»Da nakupim novih zvezd, če je še kje katera.«

»Tale,« je rekel sam pri sebi Mali princ, »modruje skoraj tako kot moj pijanec.«

In je spet spraševal:

»Kako je mogoče imeti zvezde?«

»Čigave pa so?« je hlastno in jezno vprašal trgovec.

»Ne vem. Od nikogar.«

»Torej so moje, ker sem se jaz na to prvi spomnil.«

»In je to dovolj?«

»Seveda. Če najdeš diamant, ki ni last nikogar, je tvoj. Če najdeš otok, ki ni last nikogar, je tvoj. Če prvi prideš na dobro misel, jo prijaviš, pa je tvoja. In jaz imam zvezde, kajti nihče pred menoj se ni nikoli spomnil, da bi si jih prilastil.«

»Res je!« je rekel Mali princ. »In kaj z njimi počneš?«

»Upravljam jih. Štejem jih in preštavam,« je rekel trgovec. »To ni karsibodi. Toda jaz sem resen človek!«

Mali princ pa še ni bil zadovoljen.

»Če imam svilen ruto, si jo lahko zavežem okoli vratu in jo vzamem s seboj. Če imam cvetico, jo lahko utrgam in odnesem s sabo. Ti pa zvezd ne moreš potrgati!«

»Ne, pač pa jih lahko vložim v banko.«

»Kaj pa naj to pomeni?«

»To pomeni, da na košček papirja napišem število svojih zvezd. Potem položim papir v predal in obrnem ključ.«

»To je vse?«

»Vse!«

»Zabavna reč,« je pomislil Mali princ, »zares poe-
tično. Kdove kako resno pa to ni.«

Mali princ je imel za resno vse kaj drugega kot
odrasli.

»Jaz,« je še rekel, »imam cvetico, ki jo vsak dan za-
lijem. Imam tri vulkane, ki jih ometem vsak teden.
Ometem celo tistega, ki je že ugasnil. Kajti nikdar ne
veš. To koristi mojim vulkanom in je koristno za
mojo cvetico. Ti pa zvezdam nič ne hasneš ...«

Trgovec je odprl usta, a ni vedel, kaj naj bi odgo-
voril. In Mali princ je odšel.

»Odrasli so zares čudaki,« je preprosto rekel sam
pri sebi, ko je romal naprej.

XIV.

*P*eti planet je bil zelo zanimiv. Bil je najmanjši med
planeti. Na njem je bilo ravno dovolj prostora za
svetilko in svetilničarja. Malemu princu ni bilo čisto
jasno, čemu svetilka in svetilničar nekje daleč na nebu,
na planetu brez hiš in prebivalcev. Vendar je rekel sam
pri sebi:

»Tale bo najbrž malo trčen. Vendar pa je trčen
manj, kot so kralj, domišljavec, trgovec in pijanec.
Njegovo delo ima vsaj smisel. Kadar prižge svetilko, se
zdi, kot da se je rodila zvezda več ali nova cvetica. Ka-
dar jo ugasne, kot da je cvetica ali zvezda zaspala. To je
zelo lepo opravilo. In koristno že zato, ker je lepo.«

Ko je stopil na planet, je svetilničarja spoštljivo
pozdravil:

»Dober dan. Zakaj si ugasil svetilko?«

»Služba je služba,« je odgovoril svetilničar. »Dober
dan!«

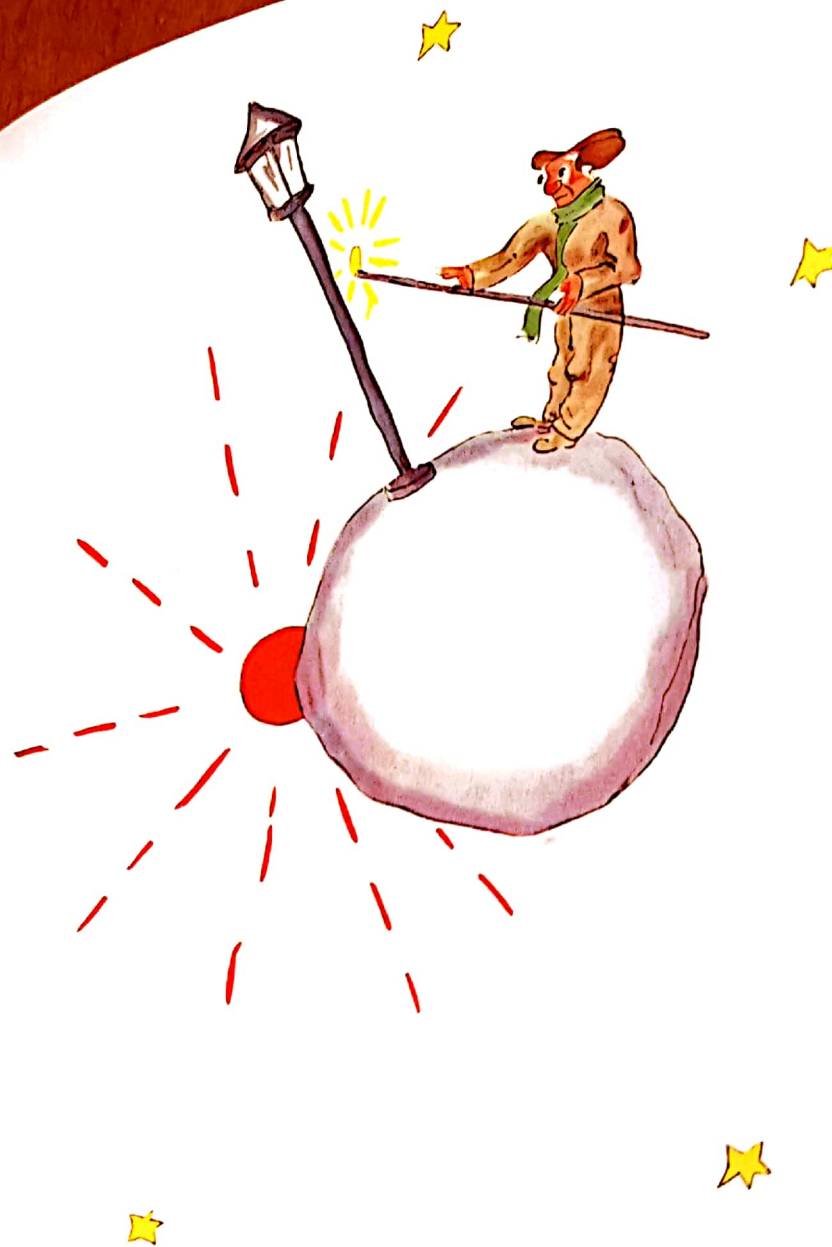
»Kaj je to, služba?«

»Služba je ugašati svetilko. Dober večer.«

In jo je spet prižgal.

»Zakaj si jo pa prižgal?«

»Ker je to služba,« je odgovoril svetilničar.
»Ne razmem,« je rekel Mali princ.
»Tu ni kaj razumeti,« je odvrnil svetilničar. »Služba je pač služba. Dober dan.«
In je ugasil svetilko.
Nato si je z rdeče kockastim robcem otrl čelo.
»Nemogoč poklic. Njega dni je bil še kar. Zjutraj sem svetilko ugasil, zvečer prižgal. Čez dan sem počival, ponoči pa spal ...«
»In od takrat se je služba spremenila?«
»Služba se ni spremenila,« je rekel svetilničar.
»Prav tu tiči zlo! Planet se iz leta v leto suče hitreje, služba pa je taka, kot je bila.«
»In kaj zato?« je rekel Mali princ.
»Zato nimam več niti sekunde počitka, odkar se planet zavrti vsako minuto okrog svoje osi. Prižigam in ugašam enkrat na minuto.«
»Smešno! Dnevi pri tebi trajajo eno minuto!«
»Prav nič ni smešno,« je rekel svetilničar. »Medtem ko se pogovarjava, je poteklo že mesec dni.«
»Mesec dni?«
»Da. Trideset minut. Trideset dni. Dober večer.«
In je spet prižgal svetilko.
Mali princ je opazoval svetilničarja in ga vzljubil, ker je bil tako zvest svoji svetilki. Spomnil se je sončnih zahodov, ki si jih je včasih privoščil tako, da

OPRAVLJAM NEMOGOČ POKLIC.

je premaknil stol. Hotel je svojemu prijatelju pomagati:

»Čuj ... vem, kako bi se spočil, kadar bi hotel ...«

»Samo to bi rad,« je rekel svetilničar.

Kajti človek je lahko len in prizadeven hkrati.

Mali princ je nadaljeval:

»Tvoj planet je tako majhen, da se trikrat prestopiš pa si okrog in okrog. Ti samo dovolj počasi stopaj za soncem. Kadar boš hotel počivati, boš korakal za soncem ... in dan bo dolg, kot se bo tebi zdelo.«

»To ni vse skupaj nič,« je rekel svetilničar. »Nič me ne mika bolj, kot da bi se pošteno naspal.«

»Pač nimaš sreče,« je menil Mali princ.

»Nimam sreče,« je odgovoril svetilničar. »Dober dan.«

In je ugasil svetilko.

»Kralj, nečimrnez, pijanec in trgovec,« je razmišljal Mali princ, ko je stopal dalje, »bi tegale gotovo zaničevali. In vendar se mi samo on ne zdi smešen. Morda zato, ker se ukvarja z drugimi rečmi, ne samo s seboj.«

Žalostno je vzdihnil in menil:

»Samo s temle bi si lahko bila prijatelja. Toda njegov planet je res premajhen. Ni prostora za dva ...«

Mali princ ni maral priznati, da mu je čudovitega planeta žal predvsem zaradi tisoč štiristo štirideset sončnih zahodov, ki bi jih lahko videl v štiriindvajsetih urah!

XV.

*S*esti planet je bil najmanj desetkrat večji. Tu je živel star Gospod, ki je pisal debele knjige.

»Glej ga, raziskovalca!« je vzkliknil, ko je zagledal Malega princa.

Mali princ je sedel za mizo; bil je zasopel. Tako dolgo pot je že imel za seboj!

»Od kod prihajaš?« ga je vprašal stari Gospod.

»Kaj pa je tale debela knjiga?« je rekel princ. »Kaj delate tu?«

»Geograf sem,« je rekel stari Gospod.

»Kaj je to geograf?«

»Geograf je učenjak, ki ve, kje so morja, reke, mesta, gore in puščave.«

»To je zelo zanimivo!« je rekel Mali princ. Naposled vendarle spodoben poklic. In se je ozrl po geografovem planetu. Svoj živi dan še ni videl tako veličastnega planeta.

»Zelo lep je tale vaš planet. Ali je tod kaj oceanov?«

»Tega ne morem vedeti,« je rekel geograf.

»Ah!« (Mali princ je bil razočaran). »In gorá?«

»Tega ne morem vedeti,« je rekel geograf.

»Pa mest, rek in puščav?«

»Tudi tega ne morem vedeti,« je odgovoril geograf.

»Toda vi ste geograf!«

»To je res,« je rekel geograf, »nisem pa raziskovalec. Raziskovalcev mi nasploh manjka. Ni geografova dolžnost preštovati mesta, reke, morja, oceane in puščave. Geograf je preveč pomembna osebnost, da bi se potikal naokrog. Geograf se ne gane iz svoje pisarne, vendar v njej sprejema raziskovalce. Sprašuje jih in zapisuje njihovo pripovedovanje. In če se mu pripovedovanje katerega izmed njih zdi zanimivo, začne poizvedovati o njegovih moralnih lastnostih.«

»Zakaj pa to?«
»Zato, ker bi raziskovalec, ki laže, povzročil v zemljepisnih knjigah strašno zmedo. Pa tudi raziskovalec, ki preveč pije.«

»Kako to?« je vprašal Mali princ.

»Zato ker pijanci vidijo dvojno. Geograf pa bi tam, kjer stoji ena sama gora, narisal dve.«

»Poznam nekoga,« je rekel Mali princ, »ki bi bil slab raziskovalec.«
»Že mogoče. Torej, če je raziskovalčeva moralnost brez madeža, začne geograf preverjati njegovo odkritje.«

»Gre tja in pogleda?«

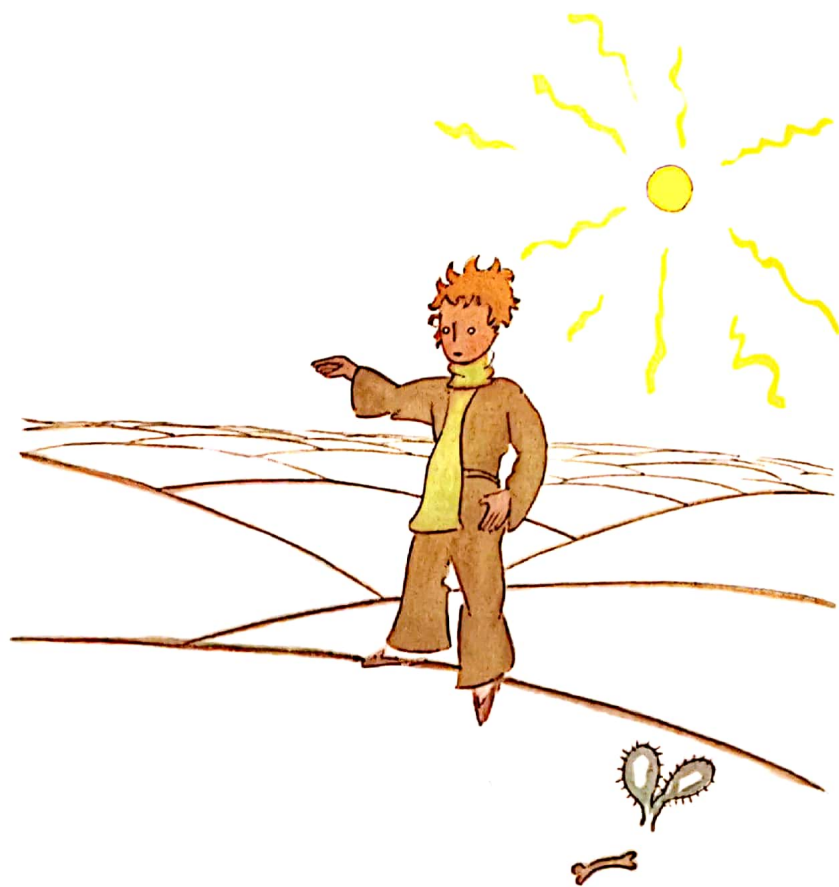
»Ne. To je preveč zapleteno. Ampak zahteva, da mu raziskovalec prinese dokaze. Če je na primer odkril mogočno gorovje, mora za dokaz prinesiti s seboj velike kamne.«

Nenadoma se je geograf zresnil.

»Toda ti prihajaš od daleč! Ti si raziskovalec! Opisal mi boš svoj planet!«

In geograf je, potem ko je odprl register, priostril svinčnik. Raziskovalčevo poročilo najprej zapišejo s svinčnikom. Šele ko raziskovalec priskrbi dokaze, zapišejo s črnilom.

»Torej?« je vprašal geograf.

»Oh!« je rekel Mali princ, »moj planet ni posebno zanimiv. Zelo majhen je. Imam tri vulkane. Dva živa in enega ugaslega. Toda nikdar ne veš.«

»Nikdar ne veš,« je rekel geograf.

»Imam tudi cvetico.«

»Cvetic ne zapišemo,« je rekel geograf.

»Zakaj ne! Saj ni nič lepšega od njih!«

»Zato ker so cvetice minljive.«

»Kaj je to, minljiv?«

»Zemljepisne knjige,« je rekel geograf, »so med vsemi knjigami najbolj zanesljive. Nikdar ne zastarajo. Malokdaj se zgodi, da bi gora menjala svoje mesto. Malokdaj se zgodi, da bi se izpraznil ocean. Mi zapisujemo večne stvari.«

»Toda ugasli vulkani lahko spet oživijo,« ga je prekinil Mali princ. »Kaj je to 'minljiv'?«

»Naj vulkani bruhajo ali ne, nam je vseeno,« je rekel geograf. »Nas zanima vulkan gora. Ta se ne spremeni.«

»Toda kaj je to, 'minljiv'?« je ponovil Mali princ, ki svoj živi dan ni pozabil na vprašanje, ki ga je bil zastavil.

»Minljiv je tisti, 'ki je prej ali slej zapisan koncu'.«

»Moja cvetica je zapisana koncu?«

»To se ve.«

»Moja cvetica je minljiva,« si je rekel Mali princ, »in samo štiri trne ima, da se brani! Jaz pa sem jo čisto samo pustil doma!«

Bilo je prvič, da se je pokesal, ker je odšel. Toda osrčil se je:

»Kaj mi svetujete, da bi si šel še ogledat?« je vprašal.

»Planet Zemljo,« mu je odgovoril geograf. »Dober glas gre o njej ...«

In Mali princ je odšel in mislil na svojo cvetico.

XVI.

*S*edmi planet je bila torej Zemlja. Zemlja ni planet kar tako! Zemlja šteje 111 kraljev (kakopak, z zamorskimi poglavarji vred), 7000 geografov, 900 tisoč poslovnih ljudi, sedem in pol milijona pijancev, 311 milijonov nečimrnežev, to je približno dve milijardi odraslih.

Da si boste lažje predstavljati razsežnosti Zemlje, naj vam povem, da so, preden so odkrili elektriko, za vseh šest celin vzdrževali pravcato armado 462 511 svetilničarjev.

Od daleč je to napravilo sijajen vtis. Nastop vojske svetilničarjev je bil podoben nastopu baleta v operi. Najprej so prišli na vrsto svetilničarji Nove Zelandije in Avstralije. Ko so prižgali svoje lampijone, so odšli spat. Za njimi so nastopili v plesu svetilničarji Kitajske in Sibirije. Nakar so se tudi oni umaknili za kulise. Potem so bili na vrsti svetilničarji Rusije in Indije. Nato afriški in evropski svetilničarji. Potem svetilničarji Južne Amerike. Nato tisti iz Severne Amerike. In nikdar niso zmešali vrstnega reda, po katerem so prihajali na oder. To je bilo veličastno!

Samo svetilničar edine svetilke na Severnem tečaju in njegov tovariš, svetilničar edine svetilke na Južnem, sta živila brezbržno in brezdelno življenje: delala sta samo dvakrat v letu.

XVII.

Kadar bi bil kdo rad duhovit, se rado zgodi, da se malce zlaže. Nisem bil čisto pošten, ko sem pripovedoval tole o svetilničarjih. Tisti, ki našega planeta ne poznajo, bi najbrže imeli o njem napačno podobo. Ljudje zavzemajo zelo malo prostora na Zemlji. Če bi se obe milijardi ljudi, ki naseljujejo Zemljo, zgnatli skupaj in malo stisnili, tako kot se na mitingih, bi se lahko udobno namestili na dvajset milj dolgem krat dvajset milj širokem trgu. Ves človeški rod bi se lahko nakopičil na najmanjšem otoku sredi oceana.

Odrasli vam seveda ne bodo verjeli. Mislijo, da zavzemajo mnogo prostora. Sami sebi se zdijo važni kot kruhovci. Recite jim, naj kar izračunajo. To jim bo všeč, ker imajo radi številke. Vi pa s tem nikar ne izgublajte časa. Nima smisla. Verjemite mi na besedo. Ko se je Mali princ znašel na Zemlji, je bil zelo presenečen, da nikogar ne vidi. Že se je bal, da je zgrešil planet, ko se je v pesku zganil svitek lunine barve.

»Dober večer!« je dejal Mali princ na slepo srečo.

»Dober večer!« je rekla kača.

»Na kateri planet sem padel?« je vprašal Mali princ.
»Na Zemljo, v Afriko,« je odgovorila kača.

»Ah! Kaj ni nikogar na Zemlji?«

»To je puščava. V puščavah ni nikogar. Zemlja je velika,« je rekla kača.

Mali princ je sedel na kamen in pogledal v nebo:

»Rad bi vedel, ali so zvezde razsvetljene, da lahko vsakdo nekega dne spet najde svojo. Poglej moj planet! Ravno nad nama je ... Joj, kako je daleč!«

»Lep je,« je rekla kača. »Kaj iščeš tukaj?«

»Imel sem težave z neko cvetico,« je rekel Mali princ.

»Ah!« je dejala kača.

In sta molčala.

»Kje so ljudje?« je čez čas vprašal Mali princ. »V puščavi je nekoliko samotno ...«

»Tudi med ljudmi je samotno,« je rekla kača.

Mali princ jo je dolgo gledal.

»Smešna žival si,« ji je naposled rekel, »tenka kot prst ...«

»A mogočnejša kot kraljevska roka,« je odgovorila kača.

Mali princ se je nasmehnil:

»Mogočna pa res nisi ... nimaš niti nog ... saj niti hoditi ne moreš ...«

»Lahko te spravim dlje kot ladja,« je rekla kača.

»SMEŠNA ŽIVAL SI,« JI JE NAPOSLED REKEL,
»TENKA KOT PRST ...«

In se je kot zlata verižica ovila Malemu princu okrog gležnja.
»Kogar se dotaknem,« je pripomnila, »ga vrnem zemlji, iz katere je prišel. Toda ti si čist in prihajaš z zvezde ...«

Mali princ ni odgovoril ničesar.
»Smiliš se mi, tako nežen, na tej trdi Zemlji. Če se ti bo nekega dne preveč stožilo po svojem planetu, ti lahko pomagam. Lahko ...«
»Oh! Zelo dobro sem razumel,« je dejal Mali princ, »toda zakaj govoriš, kot da bi zastavljala uganke?«
»Razvozlavam jih,« je rekla kača.
In sta umolknila.

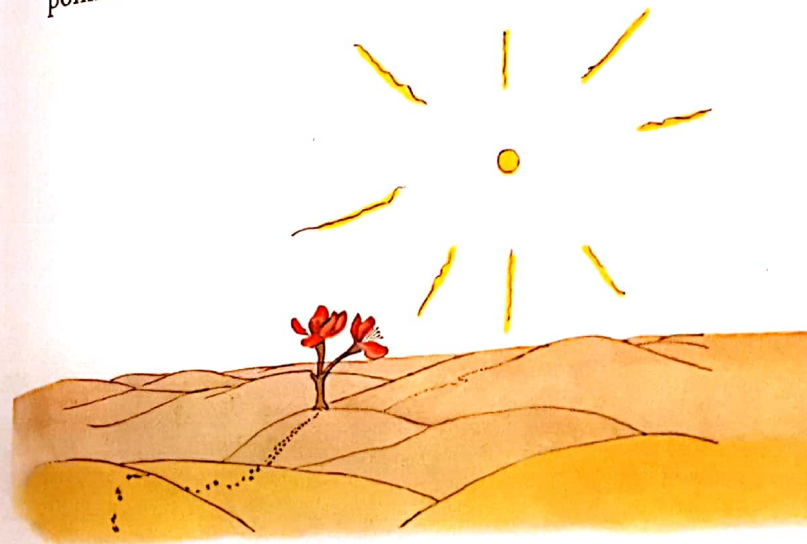
XVIII.

Mali princ je prehodil puščavo in je srečal samo eno cvetico. Cvetico s tremi cvetnimi listi, čisto navadno cvetico ...

»Dober dan,« je rekel Mali princ.

»Dober dan,« je rekla cvetica.

»Kje so ljudje?« je vljudno vprašal Mali princ.
Cvetica je nekega dne videla karavano, ki se je pomikala mimo.

»Ljudje? Mislim, da jih je kakih pet ali šest. Že pred leti sem jih videla. Nikoli ne veš, kje bi jih našel. Veter jih podi pred seboj. Korenin nimajo, to je tisto.«

»Zbogom,« je dejal Mali princ.

»Zbogom,« je rekla cvetica.

XIX.

Mali princ se je povzpел na visoko goro. Edine gore, ki jih je doslej poznal, so bili njegovi trije vulkani, ki so mu segali do kolen. In ugasli vulkan je uporabljal kot pručico. »S tako visoke gore, kot je tale,« si je dejal, »bom z enim samim pogledom zajel ves planet in vse ljudi ...« Toda videl je samo škrbine nazobčanih skal.

»Dober dan,« je rekel kar tako na srečo.

»Dober dan ... dober dan ... dober dan ...« je odgovoril odmev.

»Kdo ste?« je vprašal Mali princ.

»Kdo ste ... kdo ste ... kdo ste ...« je odgovoril odmev.

»Bodite moji prijatelji, tako sem sam,« je rekel princ.

»Sem sam ... sem sam ... sem sam ...« je odgovoril odmev.

»Kako smešen planet!« je pomislil Mali princ. »Sama puščava, sami grebeni, sama puščoba. In ljudje so brez fantazije. Samo ponavljajo za teboj ... Doma sem imel cvetico: ta je vselej imela prvo besedo ...«

TA PLANET JE SAMA PUŠČAVA, SAMI GREBENI,
SAMA PUŠČOBA.

XX.

*T*oda nazadnje je Mali princ, ko je že dolge dneve blodil po puščavi, skalnatih grebenih in snežnih zametih, vendarle naletel na cesto. Vse ceste peljejo k ljudem.

»Dober dan,« je rekel.

Bil je vrt razcvelih vrtnic.

»Dober dan,« so rekle cvetice.

Mali princ jih je gledal. Na las so bile podobne njegovi cvetici.

»Kdo ste?« jih je presenečen vprašal.

»Vrtnice smo,« so rekle vrtnice.

»Ah!« je dejal Mali princ ...

In je bil zelo nesrečen. Njegova cvetica mu je pripovedovala, da na vsem vesoljnem svetu ni take, kot je ona. Tu pa jih je v enem samem vrtu najmanj pet tisoč popolnoma enakih!

»Zelo bi jo prizadelo,« si je dejal, »če bi videla tole ... to bi kašljala in se hlinila, da jo bo zdaj zdaj konec, samo da bi se izmazala iz te kaše. Jaz pa bi se moral delati na moč zaskrbljenega, kajti prav zares bi umrla, če ne bi bil obenem tudi jaz ponižan ...«

In si je še rekel: »Mislil sem, kako sem bogat, ker imam cvetico, kakršne ni na vsem svetu, a imam samo navadno vrtnico. Z njo in s svojimi tremi vulkani, ki mi segajo do kolen, od katerih pa je eden morda že za vselej ugasnil, pač res nisem posebno imeniten princ ...« In je legel v travo in zajokal.

XXI.

Edaj pa je prišla lisica.

»Dober dan,« je rekla lisica.

»Dober dan,« je vljudno odgovoril Mali princ, ki se je obrnil, vendar ni nič videl.

»Tu sem,« je rekel glas, »pod jablano.«

»Kdo si?« je rekel Mali princ. »Zelo ljubek si ...«

»Lisica sem,« je rekla lisica.

»Igraj se z menoj,« je zaprosil Mali princ. »Tako žalosten sem ...«

»Ne morem se igrati s teboj,« je dejala lisica.

»Nisem udomačena.«

»Ah, oprosti!« je dejal Mali princ.

Nato je za trenutek pomislil in rekel:

»Kaj je to, 'udomačena?«

»Nisi iz teh krajev,« je rekla lisica. »Kaj iščeš tod?«

»Ljudi iščem,« je rekel Mali princ. »Kaj je to 'udomačena?«

»Ljudje,« je rekla lisica, »imajo puške in lovijo. To je zelo nadležno. Gojijo tudi kokoši. To jim je edina skrb. Stikaš za kokošmi?«

»Ne,« je rekel Mali princ. »Prijatelj je iščem. Kaj je to, 'udomačena'?»
»To je nekaj, kar je že dolgo pozabljeno,« je rekla lisica. »Pomeni pa 'ustvarjati vezi' ...«
»Ustvarjati vezi?»

»Kajpak,« je rekla lisica. »Za zdaj si zame samo majhen deček, čisto tak kot sto tisoč drugih majhnih dečkov. In jaz te ne potrebujem. In ti mene še manj. Zate sem samo lisica med sto tisoč drugimi lisicami. Če pa me udomačiš, bova drug drugega potrebovala. Ti boš zame edini na svetu. Jaz bom zate edina na svetu.«

»Aha, že začnjam razumeti,« je rekel Mali princ.
»Nekje je cvetica ... zdi se mi, da me je udomačila ...«
»Lahko da,« je rekla lisica. »Tu na Zemlji se zgodi marsikaj ...«

»Oh! Saj ne na Zemlji,« je rekel Mali princ.

Lisica je začela postajati radovedna:

»Na kakem drugem planetu?»

»Da.«

»So tam tudi lovci?»

»Ne.«

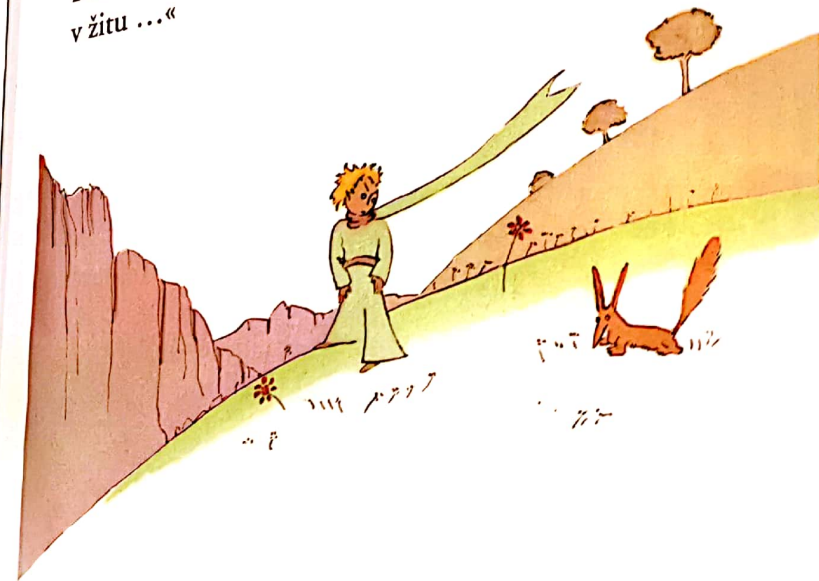
»To, to je zanimivo. Pa kokoši?»

»Ne.«

»Nič ni popolno,« je vzdihnila lisica.

In lisica se je vrnila k svoji prejšnji misli:

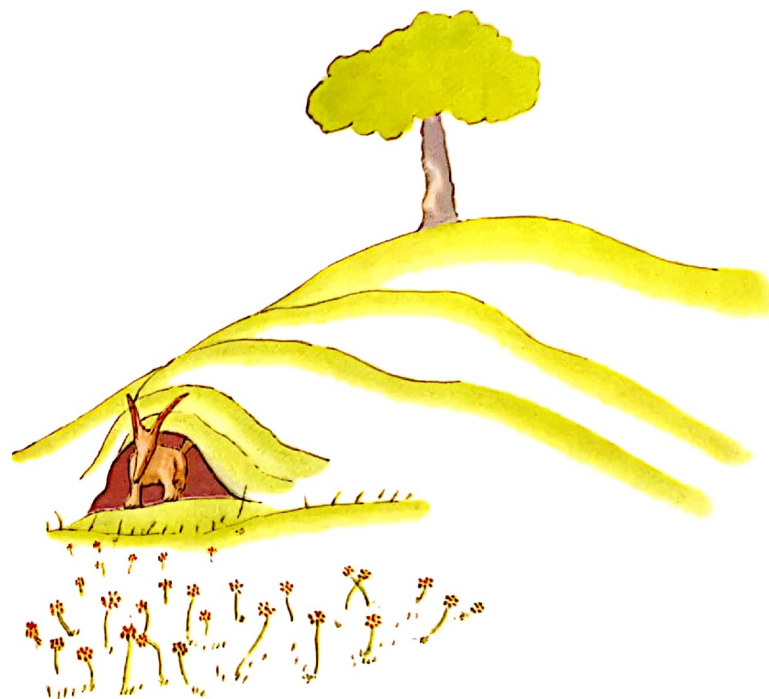
»Moje življenje je pust. Jaz lovim kokoši, ljudje lovijo mene. Vse kokoši so si podobne, vsi ljudje so si podobni. Dolgčas mi je že. Če pa me udomačiš, mi bo v življenje posvetilo sonce. Spoznala bom korake, ki bodo drugačni od vseh drugih. Drugi koraki mi prinašajo smrt. Tvoji me bodo izvabili iz brloga kot pesem. Poglej! Vidiš tam doli žitna polja? Ne jem kruha. Kaj bi z žitom? Žitna polja me ne spominjajo na nič. In to je žalostno! Tvoji lasje pa so zlati kot žito. Ah, kako bo lepo, ko me boš udomačil! Žito, ki je zlato, me bo spominjalo nate. Ljubila bom celo veter v žitu ...«

Lisica je umolknila in dolgo gledala Malega princa.
»Prosim ... udomači me,« je rekla.
»Prav rad,« je odgovoril Mali princ, »le časa imam malo. Prijatelje moram najti in spoznati še marsikaj.«
»Le tisto spoznaš, kar udomačiš,« je dejala lisica.
»Ljudje si ne vzamejo časa, da bi sploh kaj spoznali. Pri trgovcih kupujejo kar izgotovljene predmete. Ker pa ni trgovcev, ki bi prodajali prijatelje, ljudje nimajo več prijateljev. Če bi rad imel prijatelja, me udomači!«
»Kaj je treba storiti?« je rekel Mali princ.
»Treba je biti zelo potrpežljiv,« je odgovorila lisica.
»Skraja boš sedel v travi bolj stran od mene kot zdaj, takole. Pogledala te bom od strani, ti pa boš tiho. Besede so izvir nesporazumov. Toda vsak dan boš lahko sedel malo bližje ...«

Drugo jutro je Mali princ spet prišel.
»Bolje je prihajati ob isti uri,« je dejala lisica. »Če prideš, recimo, ob štirih popoldne, bom začela postajati srečna že ob treh. Bolj ko se bo bližal čas, srečnejša bom. Ob štirih bom nestrpna in nemirna; čutila bom, kako je sreča dragocena. Če prideš, ne da bi vedela kdaj, potem ne bom nikoli vedela, kdaj naj začnem biti srečna ... Obredi so potrebni.«

»Kaj je to, 'obred'?« je vprašal Mali princ.
»Tudi to je nekaj, kar že skoraj ni več v rabi,« je rekla lisica. »To je tisto, zaradi česar je kak dan drugačen, kot

»ČE PRIDEŠ, RECIMO, OB ŠTIRIH POPOLDNE,
BOM ZAČELA POSTAJATI SREČNA ŽE OB TREH.«

so drugi dnevi, kaka ura drugačna od drugih. Obred imajo na primer moji lovci. Ob četrtek plešejo z vaški-mi dekleti. Četrtek je torej čudovit dan! Takrat grem na sprehod tja do vinograda. Če pa bi lovci plesali kadarkoli, bi bili vsi dnevi enaki in jaz bi ne imela nobenih počitnic.«

Tako je Mali princ udomačil lisico. Ko pa je prišla ura slovesa, je lisica rekla:

»Ah, jokala bom ...«

»To je tvoja krivda,« je odgovoril Mali princ. »Meni sploh ni bilo do tebe, ti si hotela, naj te udomačim.«

»Seveda,« je dejala lisica.

»Toda ti boš jokala!« je rekel Mali princ.

»Seveda,« je rekla lisica.
»Torej nisi s tem nič pridobila!«
»Pridobila sem,« je dejala lisica, »zaradi pšenične barve.«

Potem je dodala:
»Pojdi spet k vrtnicam. Razumel boš, zakaj je tvoja vrtnica edinstvena na svetu. Potem se vrni, da se posloviva, in jaz ti bom podarila skrivnost.«

Mali princ je stopil k vrtnicam.
»Čisto nič niste podobne moji vrtnici, ve niste še čisto nič,« jim je dejal. »Nihče vas ni udomačil in ve niste nikogar udomačile. Take ste, kot je bila moja lisica. Bila je samo lisica med tisoči drugih lisic. Toda odkar je moja prijateljica, je edinstvena na svetu.«

In vrtnice so bile v veliki zadregi.

»Lepe ste, ampak prazne,« jim je še rekel. »Zaradi vas nihče ne bi šel v smrt. Seveda, navaden popotnik bi mislil, da je moja vrtnica podobna vam. Toda mnogo važnejša je kot ve vse skupaj, zakaj ona je tista, ki sem jo zalival, ona je tista, ki sem jo pokrival, ona, ki sem jo ščitil z zaslonom. Zakaj ona je tista, zaradi katere sem uničil gosenice (razen dveh ali treh, da bi se iz njih razvili metulji). Zato, ker je ona tista, ki sem jo čul pritoževati se ali se bahati, včasih pa tudi molčati. Dragocena zato, ker je moja.«

In se je vrnil k lisici.

»Zbogom,« je dejal ...

»Zbogom,« je rekla lisica. »Čuj mojo skrivnost. Zelo preprosta je: Kdor hoče videti, mora gledati s srcem. Bistvo je očem nevidno.«

»Bistvo je očem nevidno,« je ponovil Mali princ, da bi si zapomnil.

»Zaradi časa, ki si ji ga žrtvoval, je tvoja vrtnica tako dragocena.«

»Zaradi časa, ki sem ji ga žrtvoval ...« je ponovil Mali princ, da bi si zapomnil.

»Ljudje so to resnico pozabili,« je rekla lisica. »Toda ti je ne smeš pozabiti. Za vedno si odgovoren za tisto, kar si udomačil. Odgovoren si za svojo vrtnico ...«

»Odgovoren sem za svojo vrtnico ...« je ponovil Mali princ, da bi si zapomnil.

IN JE LEGEL V TRAVO IN JOKAL.

XXII.

»Dober dan,« je rekel Mali princ.

»Dober dan,« je rekel železniški kretničar.

»Kaj delaš tu?« je vprašal Mali princ.

»Razvrščam ljudi v pakete po tisoč,« je odgovoril kretničar. »Vlake, ki jih prevažajo, usmerjam zdaj na desno, zdaj na levo.«

In razsvetljeni brzovlak, bobneč kot grom, je stresel železniško čuvajnico.

»Zelo se jim mudi,« je menil Mali princ. »Kam gredo?«

»Celo strojevodja tega ne ve,« je rekel kretničar.

In pribobnel je drugi razsvetljeni vlak iz nasprotne smeri.

»Kaj se že vračajo?« je vprašal Mali princ.

»Niso isti,« je rekel kretničar. »Menjavajo se.«

»Ali jim tam, kjer so bili, ni bilo všeč?«

»Nihče ni nikdar zadovoljen tam, kjer je,« je rekel kretničar.

In prigrmel je tretji razsvetljeni brzovlak.

»Tile gredo za prvimi potniki?« je vprašal Mali princ.

»Za nikomer ne gredo,« je rekel kretničar. »Spijo tam notri, pravzaprav zehajo. Samo otroci tiščijo noske na okenska stekla.«

»Samo otroci vedo, kaj hočejo,« je menil Mali princ. »Zapravljajo čas s punčko iz cunj in ona je zanje vse, in če jim jo vzameš, se jočejo.«

»Srečni so,« je rekel kretničar.

XXIII.

»Dober dan,« je rekel Mali princ.

»Dober dan,« je rekel trgovec.

Bil je trgovec s sijajnimi tabletami, ki preprečujejo žejo. Če pogoltnes eno samo na teden, ne čutiš več potrebe po pitju.

»Zakaj to prodajaš?« je rekel Mali princ.

»Zaradi varčevanja s časom,« je rekel trgovec.

»Strokovnjaki so vse preračunali. Na teden prihraniš 53 minut časa.«

»In kaj potem s tistimi 53 minutami?«

»Porabiš jih, kakor ti drago ...«

»Če bi jaz imel tistih 53 minut,« si je rekel Mali princ, »bi se prav počasi odpravil k studencu.«

XXIV.

Bila sva osmi dan v puščavi, odkar se mi je pripetila nezgoda, in poslušal sem zgodbo o trgovcu, medtem ko sem srebal poslednji požirek vode.

»Ah,« sem rekel Malemu princu, »zelo lepi so tile tvoji spomini, toda jaz letala še vedno nisem popravil, brez kaplje vode sva in tudi jaz bi bil srečen, če bi lahko prav počasi odkorakal k vodnjaku!«

»Moja prijateljica lisica ...« je rekel Mali princ.

»Dragi moj, kaj bi zdaj z lisico!«

»Zakaj?«

»Ker bova od žeje umrla ...«

Ni razumel mojega modrovanja in mi je odgovoril:

»Lepo je imeti prijatelja, čeprav je treba umreti. Zelo sem vesel, da imam lisico za prijatelja ...«

»Še sluti ne, v kakšni nevarnosti sva,« sem si dejal.

»Nikoli ni ne lačen ne žejen. Zadostuje mu že malo sonca ...«

Toda pogledal me je in dejal:

»Tudi jaz sem žejen ... poiščiva vodnjak ...«

Brezupno sem zamahnil z roko: nima smisla na

selepo iskati studenca po neizmerni puščavi. A vseeno sva šla na pot.

Medtem ko sva ure in ure molče hodila, se je spustila noč in zvezde so se prižigale druga za drugo. Vročičen zaradi žeje sem jih videl kakor v sanjah. V spominu so mi pozvanjale besede Malega princa.

»Torej si tudi ti žejen?« sem ga vprašal.

Toda ni mi odgovoril. Preprosto je rekel:

»Voda lahko dobro de tudi srcu ...«

Nisem razumel, kaj hoče reči, vendar sem molčal ... Dobro sem vedel, da ga nima smisla spraševati.

Bil je truden. Sédel je. Sédel sem poleg njega. In čez čas je dejal:

»Zvezde so lepe zaradi cvetice, ki je ne vidimo ...«

»Kajpada,« sem odgovoril in molče gledal srebrenje peska v mesečini.

»Lepa je puščava,« je pripomnil.

To je bilo res. Puščavo sem vedno imel rad. Sediš na peščenem griču. Ničesar ni videti. Ničesar slišati. In vendar se v tišini nekaj lesketa ...

»Puščava je lepa,« je rekel Mali princ, »zaradi vodnjaka, ki se nekje skriva v njej ...«

Bil sem presenečen, ker sem nenadoma razumel, od kod to skrivnostno lesketanje peska. Ko sem bil še majhen, sem živel v stari hiši in pravljica je pripovedovala, da je v njej zakopan zaklad. Seveda ga nikdar

nihče ni našel, niti ga ni iskal. Začaral je vso hišo. Moja hiša je na dnu svojega srca skrivala skrivnosti.

»Da,« sem rekel Malemu princu, »tistega, zaradi česar so hiša, zvezda ali puščava lepe, ne vidimo!«

»Veseli me,« je dejal, »da si enakih misli z mojo lisico.«

Ker je Mali princ zaspal, sem ga vzel v naročje in se odpravil dalje. Bil sem ganjen. Zdelo se mi je, da nosim krhek zaklad. Zdelo se mi je celo, da na vsem svetu ni nič bolj krhkega. V mesečini sem gledal to blede čelo, te zaprte oči, te kodre, ki jih je mršil veter, in sem si govoril:

»To, kar tule vidim, je samo zunanost. Najvažnejše je nevidno ...«

Ker mu je na polodprtih ustnicah trepetal smehljaj, sem si še rekel: »Kar me pri tem malem spečem princu najbolj gane, je njegova zvestoba cvetici, da celo, kadar spi, žari v njem njena podoba kot plamen v svetilki ...« In zazdel se mi je še bolj krhek. Na svetilke je treba skrbno paziti: najrahljša sapica jih lahko utrne ...

In ko sem tako hodil, sem ob zori našel vodnjak.

XXV.

»Ljudje,« je rekel Mali princ, »se gnetejo v brzovlakih, toda pozabili so že, kaj so hoteli. Torej se vrte v začaranem krogu.«

In je pripomnil:

»To ni vredno truda.«

Vodnjak, ki sva ga bila našla, ni bil podoben saharskim vodnjakom. Saharski vodnjaki so preproste, v pesku izkopane jame. Ta pa je bil tak, kot so vodnjaki po vaseh. Toda tu ni bilo nobene vasi in zdelo se mi je, kot da sanjam.

»Res neverjetno,« sem dejal Malemu princu. »Vse je tu: škripec, vedro in vrv ...«

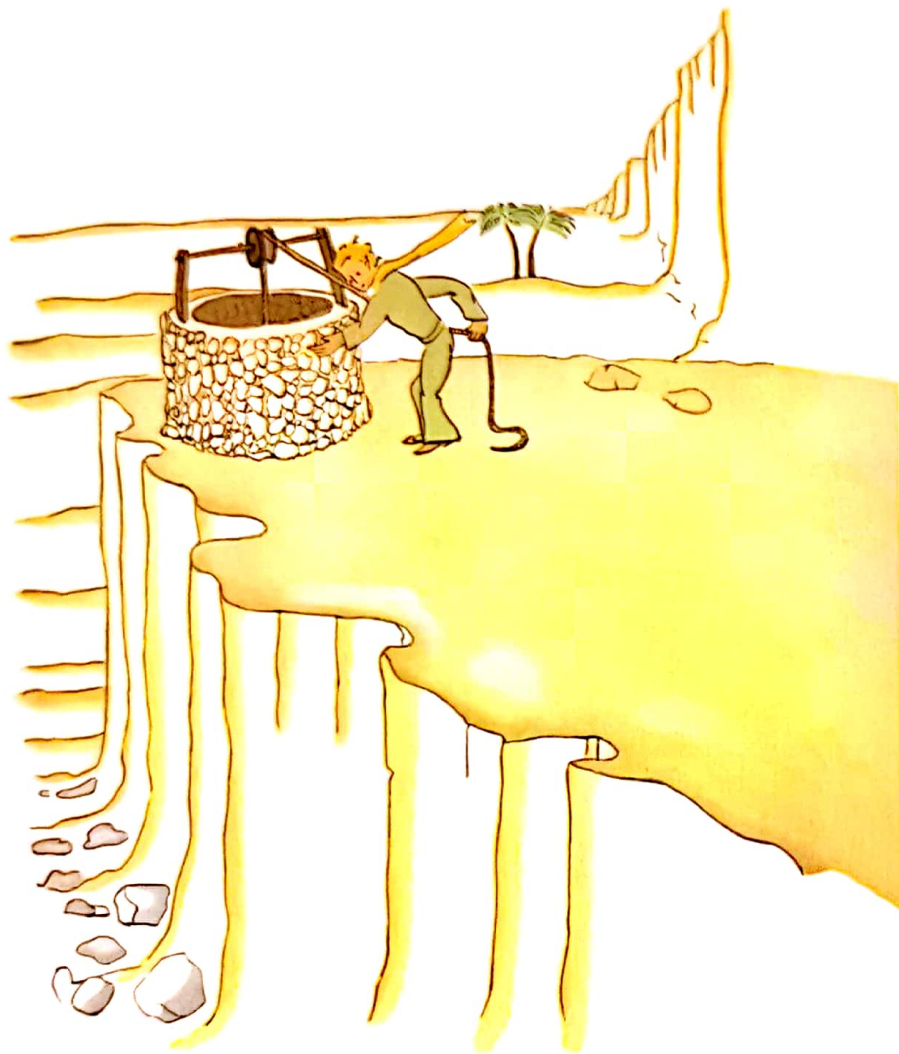
Zasmejal se je, potegnil za vrv in zanihal vedro. In škripec je zaječal, kakor zaječi stara vetrnica, ko jo po dolgem brezvetrju zajame sapa.

»Čuješ,« je rekel Mali princ, »zdramila sva vodnjak in zdaj poje ...«

Nisem hotel, da bi se Mali princ trudil.

»Pusti, bom jaz,« sem rekel. »Pretežko je zate.«

Počasi sem dvignil vedro do kamnitega vodnjakovega roba. Trdno sem ga privezal. V ušesih mi je zvene-

ZASMEJAL SE JE, POTEGNIL ZA VRV IN ZANIHAL
VEDRO.

la pesem škripca, v valujoči vodi se je pozibavalo sonce.

»Žejen sem te vode,« je rekel Mali princ, »daj mi piti ...«

Razumel sem, kaj je hotel reči!

Dvignil sem vedro k njegovim ustnicam. Pil je z zaprtimi očmi. Bilo je lepo kot praznik. Ta voda je bila vse kaj drugega kot krepcilo. Bila je sad najine hoje pod zvezdami, pesmi škripca, truda mojih rok. Bila je za srce kot darilo. Ko sem bil še majhen, so tak sijaj pričarali darilom, ki sem jih dobil za božič, lesketanje božičnega drevesca, orgle pri polnočnici in toplina nasmehov.

»Ljudje pri vas,« je rekel Mali princ, »negujejo pet tisoč vrtnic v enem samem vrtu ... in ne najdejo v njem, kar iščejo ...«

»Ne najdejo ...« sem odgovoril.

»In vendar bi tisto, kar iščejo, lahko našli v eni sami vrtnici, v enem samem požirku vode ...«

»Seveda,« sem odvrnil.

In Mali princ je pripomnil:

»Toda oči so slepe. Iskati moraš s srcem.«

Pil sem. Dihal sem s polnimi pljuči. Zjutraj ima pesek barvo medu. Bil sem srečen že zaradi te barve po medu. Zakaj naj bi mi bilo težko ...?

»Držati boš moral svojo obljubo,« se je tiho oglasil Mali princ, ki je spet sedel poleg mene.

»Kakšno obljubo?«

»Saj veš ... Nagobčnik za backa ... Odgovoren sem za to cvetico!«

Segel sem v žep po svoje risarske poskuse. Mali princ jih je videl in se nasmehnil:

»Tvoji kruhovci so malo podobni zelju ...«

»Oh!«

Jaz pa sem bil na kruhovce tako ponosen!

»Lisica ... ušesa ... taka so kot rogovi ... in predolga so!«

In spet se je zasmel.

»Mali moj, krivico mi delaš, narisati znam samo boe od zunaj in od znotraj.«

»Oh,« je rekel, »saj kar bo; otroci jo že razumejo.«

Narisal sem torej nagobčnik. In kar stisnilo me je pri srcu, ko sem mu ga pomolil:

»Imaš zamisli, ki jim nisem kos ...«

Toda ni mi odgovoril. Rekel je:

»Veš, moj pristanek na Zemlji ... jutri bo leto dni ...«

Umolknil je. Nato je nadaljeval:

»Bilo je prav tu blizu.«

In je zardel.

In spet me je spreletel srh, ne da bi vedel zakaj. Tedaj se mi je posvetilo:

»Torej le ni naključje, da sem te tisto jutro, ko sem te spoznal, osem dni je od takrat, našel tako samega, tisoč milj daleč od obljudenega sveta! Vračaš se na kraj, od koder si prišel na Zemljo?«

Mali princ je spet zardel.

Obotavlja se sem pripomnil:

»Morda zaradi obletnice ...«

Mali princ je spet zardel. Nikoli ni na vprašanja odgovarjal, toda kadar kdo zardi, pomeni to »da« ali ne?

»Ah,« sem dejal, »bojim se.«

Toda on mi je rekel:

»Tebe zdaj kliče delo. Vrniti se moraš k letalu. Tu te bom čakal. Pridi jutri zvečer ...«

Toda ni me pomiril. Spomnil sem se na lisico. Kdor se pusti udomaćiti, naj ve, da bo nekoč jokal.

XXVI.

Poleg vodnjaka so stale ruševine starega kamnitega zidu. Ko sem se naslednji večer vrnil z dela, sem od daleč zagledal na njem Malega princa s spuščeniimi nogami. In slišal sem, ko je govoril:

»Torej se več ne spomniš?« je rekel. »Ne, ni bilo čisto na tem kraju!«

Brez dvoma mu je nekdo nekaj odgovoril, ker je nadaljeval:

»Da! Da! Dan je pravi, toda kraj ni isti ...«

Pohitel sem k zidu. Še vedno nisem nikogar videl ne slišal. Mali princ pa je nadaljeval:

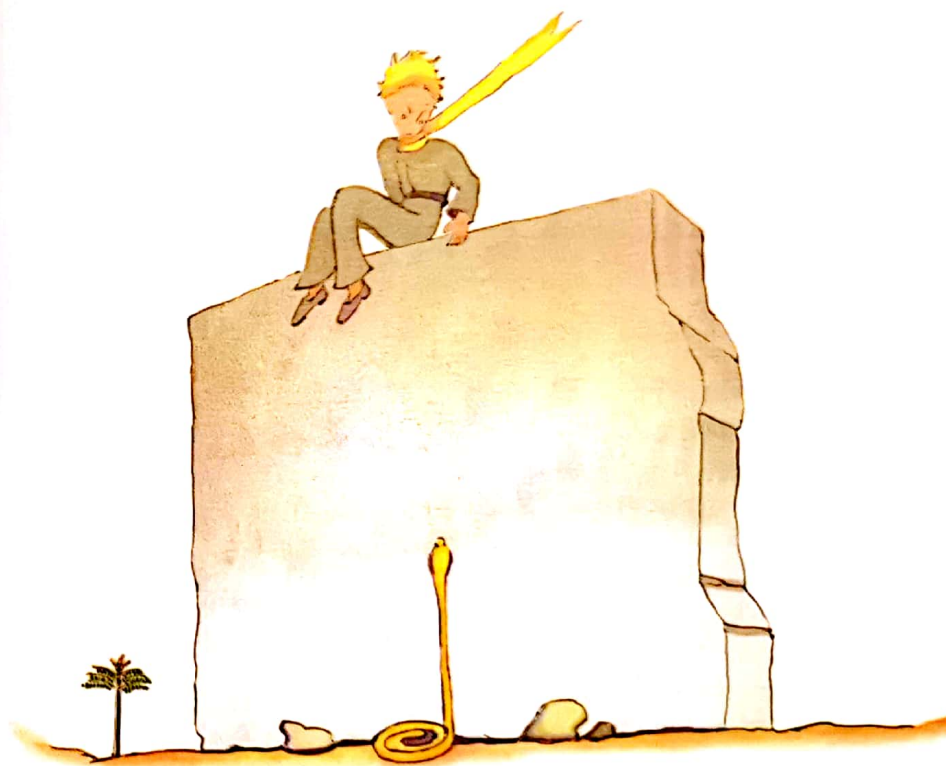
»... Seveda. Videla boš, kje se v pesku začne moja sled. Samo počakala me boš. Še to noč bom tam.«

Bil sem dvajset metrov stran od zidu in še vedno nisem ničesar videl.

Čez nekaj časa je Mali princ še rekel:

»Imaš dober strup? Si prepričana, da se ne bom mučil?«

Obstal sem, pri srcu me je stisnilo, toda še vedno nisem razumel.

»POJDI ZDAJ,« JE REKEL, »RAD BI ZLEZEL DOL!«

Tedaj sem tudi jaz pogledal k vznožju zidu in odskočil!

Tam je bila, zravnana proti Malemu princu, ena izmed tistih rumenih kač, ki vas usmrte v tridesetih sekundah. Segel sem v žep po revolver in se pognal v tek, toda kača se je, ker jo je preplašil hrup mojih korakov, zvila med peskom kakor curek vode, ki poje ma, in brez naglice z rahlim kovinskim žvenkljanjem izginila med kamenjem.

Prihitel sem k zidu še ravno pravi čas, da sem ujel v naročje svojega malega prijatelja princa, bledega kot sneg.

»Kaj pa je spet to? Zdaj se pomenkuješ že s kačami!«

Odmotal sem mu njegov večno rumeni šal. Močil sem mu senca in mu dajal piti. Zdaj si ga nisem upal ničesar več vprašati. On pa je resno zrl vame in se me oklenil okrog vratu. Čutil sem, da mu srce bije kot ptiču, ki ga je strel ranil do smrti. Rekel je:

»Vesel sem, da si našel napako v stroju. Lahko se boš vrnil domov ...«

»Kako to veš?«

Pravkar sem mu mislil povedati, da se mi je proti vsemu pričakovanju vendarle posrečilo končati svoje delo!

Ni mi odgovoril. Rekel je:

»Tudi jaz grem nocoj domov ...«

In je otožno pripomnil:

»Zelo daleč je ... in zelo zelo težko.«

Slutil sem, da se je zgodilo nekaj nenavadnega. Stisnil sem ga k sebi kot nebogljenega otroka in bilo mi je, kot da pada navpično v prepad, ne da bi ga mogel zadržati ...

Zamišljeno je zrl v daljavo ...

»Backa imam. In zaboječek zanj tudi. In nagobčnik ...«

Žalostno se je nasmehnil.

Dolgo sem čakal. Čutil sem, da malo po malo prihaja k sebi.

»Dečko moj, ustrašil si se ...«

Seveda, zelo se je bil prestrašil. Toda tiho se je nasmehnil:

»Ta večer me bo še bolj strah ...«

Spet sem oledenel v nepojmljivi grozi. Zbal sem se že same misli, da ne bi nikoli več slišal tega smeha. Zame je bil kot studenec v puščavi.

»Dečko moj, še bi rad slišal tvoj smeh ...«

On pa mi je rekel:

»To noč bo minilo leto dni. Moja zvezda bo natančno nad krajem, kjer sem lani prišel na Zemljo.«

»Dečko moj, ali ne, da so kača, vajino srečanje in zvezda samo grde sanje ...«

Toda ni mi odgovoril. Rekel mi je:

»Bistva ne vidimo ...«

»Res je ...«

»Tako je s cvetico. Če ljubiš cvetico, ki rase na eni izmed zvezd, je lepo ponoči zreti v nebo. Zdi se ti, da zvezde cvetijo.«

»Res je ...«

»Prav tako je z vodo. Voda, ki si mi jo dal piti, je bila kot pesem zaradi škripca in vrvi ... saj se spomniš ... bila je dobra.«

»Res je ...«

»Ponoči boš gledal zvezde. Moja zvezda je pre-drobna, da bi ti jo mogel pokazati. Bolje je tako. Zate bo moja zvezda samo ena izmed zvezd. Zato boš rad gledal zvezde ... Vse ti bodo prijateljice ... In zdaj ti bom dal darilo ...«

Zasmejal se je.

»O! Dečko moj, dečko moj, tako rad imam tvoj smeh!«

»To je moje darilo ... tako kakor z vodo.«

»Kaj hočeš reči?«

»Zvezde pomenijo ljudem vsakemu kaj drugega. Popotnikom so vodnice. Drugim so samo drobne lučke. Znanstvenikom so uganke. Mojemu trgovcu so bile zlato. Toda vse zvezde molče. Ti pa boš imel zvezde, kakršnih nima nihče ...«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Ker bom živel na eni izmed njih in se bom na eni izmed njih smejal, se ti bo zdelo, da se vse zvezde smehljajo, kadar se boš ponoči zazrl v nebo. Imel boš zvezde, ki se smehljajo!«

In se je spet zasmejal.

»Ko se boš potolažil (to pride samo po sebi), boš zadovoljen, da si me spoznal. Za vedno boš moj prijatelj. Želel si boš, da bi se skupaj smejala. In včasih boš kar tako odprl okno ... In tvoji prijatelji se bodo čudili, ko bodo videli, da gledaš v nebo in se smehljaš. Ti pa jim boš rekel: 'Da, zvezde mi vselej privabijo smehljaj.' Oni pa te bodo imeli za čudaka. Mislim, da sem ti jo lepo zagodel ...«

In se je spet zasmejal.

»Kot da ti namesto zvezd dajem prgišče kraguljčkov, ki se znajo smehljati ...«

In se je spet zasmejal. Nato se je zresnil:

»To noč ... veš ... ne smeš priti.«

»Ne zapustim te.«

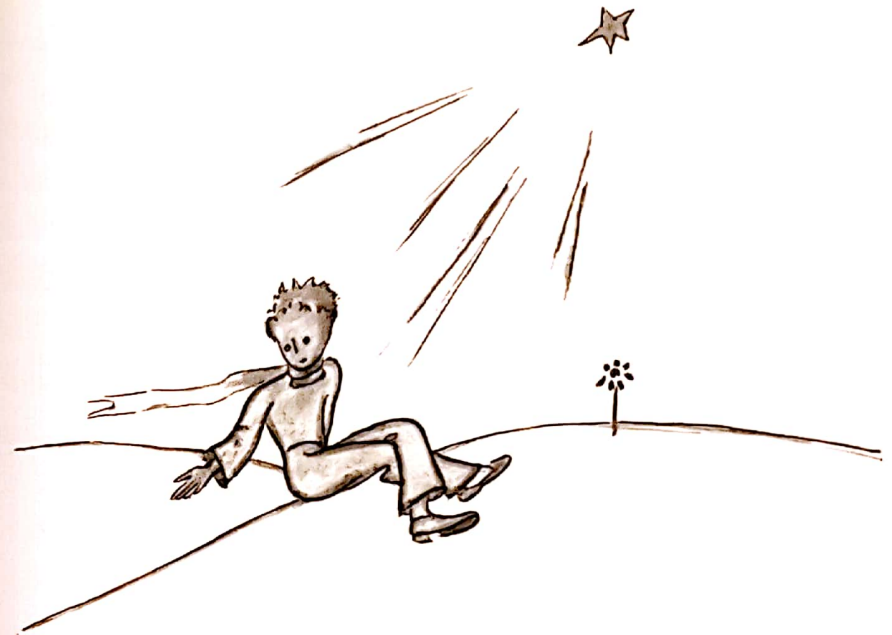
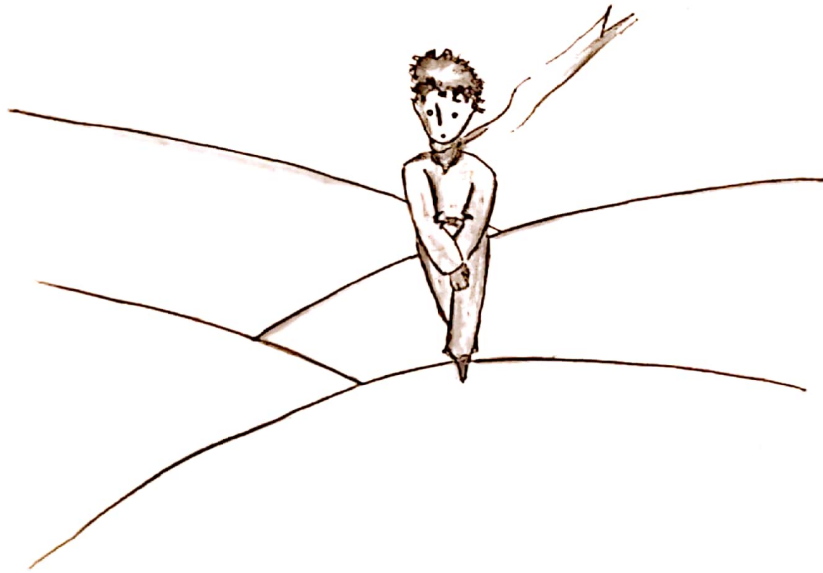
»Tak bom, kot da mi je slabo ... tak, kot da umiram ... Tako je to. Ne hodi gledat, ni vredno truda ...«

»Ne zapustim te.«

Toda zaskrbelo ga je.

»Povedal sem ti to ... tudi zaradi kače. Ni treba, da bi te pičila. Kače so zlobne. Kača lahko piči iz same zlobe.«

»Ne zapustim te.«
Toda nekaj ga je pomirilo:
»Saj res, za drugi ugriz jim zmanjka strupa ...«
To noč nisem opazil, kdaj je odšel. Izmuznil se je
po tihem. Ko sem ga dohitel, je stopal z naglim,
odločnim korakom. Dejal je samo:
»Ah! Ti si ...«

In me prijel za roko. Toda spet se je vznemiril:
»Ni prav, da si prišel. Teško ti bo. Zdelo se bo, da
sem mrtev, toda to ne bo res ...«
Molčal sem.
»Razumi me. Zelo daleč je. Ne morem vzeti telesa
s seboj. Pretežko je.«
Molčal sem.
»Videti bom kot stara zapuščena drevesna skorja.
To ni nič žalostnega, stare drevesne skorje.«
Molčal sem.
Vztrepetal je. Toda spet se je opogumil:

»Lepo bo, veš. Tudi jaz bom gledal zvezde. Vse bodo vodnjaki s cvilečim škripcem. Vse zvezde mi bodo ponujale piti ...«

Molčal sem.

»Kako zabavno! Ti boš imel petsto milijonov kraguljčkov, jaz petsto milijonov vodnjakov ...«

Tudi on je utihnil, ker so se mu ulile solze ...

»Tu sva! Pusti, da stopim korak naprej sam.«

In je sedel, ker se je zbal.

Dejal je še:

»Saj veš ... moja cvetica ... odgovarjam zanjo! In tako nežna je. Tako otročja! In samo štiri trne ima, da se brani ...«

Sedel sem, ker nisem več imel moči, da bi vzdržal pokonci.

Rekel je:

»Tako ... to je vse ...«

Malo je še okleval, nato je vstal. Stopil je naprej. Sam se nisem mogel ganiti.

Ob njegovem gležnju je šinil rumen blisk. Za trenutek je nepremično obstal. Niti kriknil ni. Padal je počasi, kakor pada drevo. Zaradi peska ni bilo padca niti slišati.

XXVII.

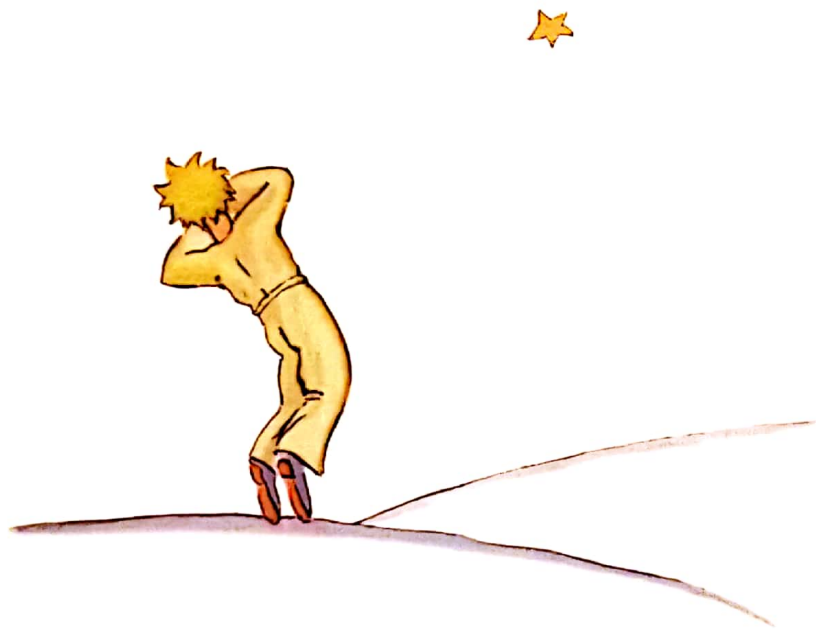
*D*a, šest let je že od takrat ... te zgodbe nisem še nikoli pripovedoval. Ko sem prišel med tovariše, so bili zelo veseli, da sem živ in zdrav. Bil sem žalosten, toda njim sem rekel: »Truden sem ...«

Zdaj sem se že malo potolažil. Pravzaprav ... še ne popolnoma. Toda dobro vem, da se je vrnil na svoj planet, kajti drugo jutro ob svitu ni bilo njegovega telesa nikjer. Saj vendar ni bilo tako težko ... In rad poslušam ponoči zvezde. Kot petsto milijonov kraguljčkov so ...

Toda, glejte, pripetilo se je nekaj neprijetnega. Nagobčniku, ki sem ga narisal Malemu princu, sem pozabil dodati jermenček! Nikoli ga ne bo mogel nadeti backu! In se sprašujem: »Kaj se je zgodilo na njegovem planetu? Morda je bacek cvetico že pojedel ...«

Pa si rečem: »Prav gotovo ne! Mali princ sleherno noč pokrije cvetico s steklenim pokrovom in skrbno pazi na backa ...« In sem srečen. In zvezde se tiho smehljajo.

Pa si rečem: »Včasih je človek samo malo raztresen in že je nesreča tu. Nekega večera je pozabil

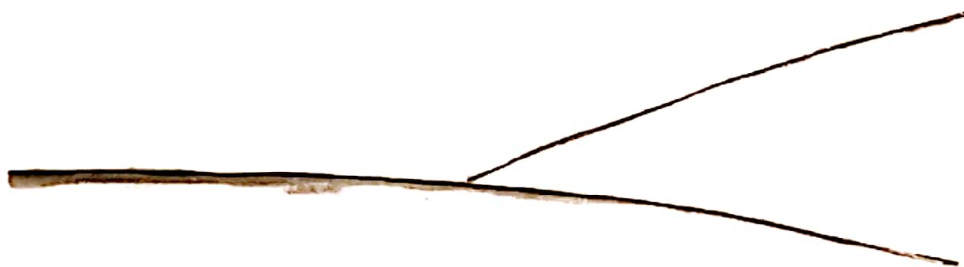

PADAL JE POČASI, KAKOR PADA DREVO.

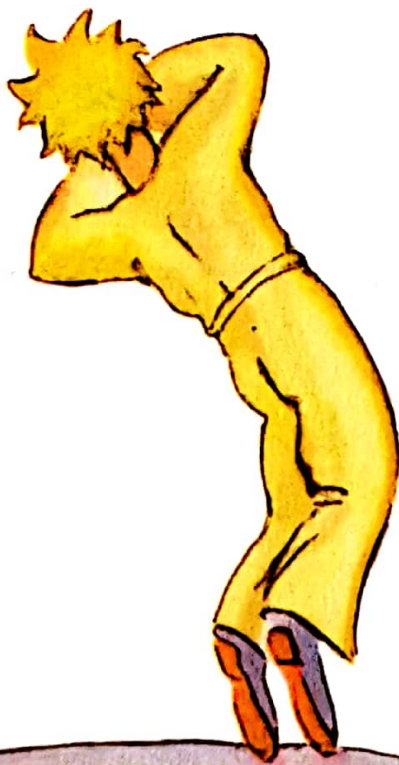
na stekleni pokrov, bacek pa se je ponoči potihoma prikradel ...» In kraguljčkom kapljajo solze iz oči! ...
Da, ta misel mi ne da miru. Meni in vam, ki imate tudi radi Malega princa, res ni vseeno, če je ali če ni ne ve se kje v vesolju nekakšen bacek pojedel cvetico ...
Ozrite se v nebo. Vprašajte se: Ali je bacek pojedel cvetico ali ne? Videli boste, kako se vse spremeni ...
A nihče od odraslih ne bo nikoli razumel, kako važno je to!

To je zame najlepša in najbolj žalostna pokrajina na svetu. Ista pokrajina, kot jo vidite na prejšnji strani, narisal pa sem jo še enkrat, da bi si jo čim bolje ogledali. Tu je Mali princ prišel na Zemljo, tu je odšel z nje.

Dobro si oglejte pokrajino, da jo boste spoznali, če boste kdaj potovali po Afriki. In če se zgodi, da vas pot pripelje mimo, vas prosim, ne hitite dalje, malo počakajte natanko pod zvezdo. Če tedaj stopi k vam deček, če se smehlja, če ima zlate lase, če vam ne odgovori, ko ga kaj vprašate, boste brž uganili, da je to on. Bodite dobri! Ne pustite me tako žalostnega: hitro mi pišite, da se je vrnil ...

Prosim otroke, naj mi oprostite, da sem to knjigo posvetil odraslemu. Imam tehtno opravičilo: ta odrasli je moj najboljši prijatelj na svetu. Imam še eno opravičilo: ta odrasli razume vse, celo knjige za otroke. Imam še tretje opravičilo: ta odrasli živi v Franciji in je lačen in zebe ga. Močno potrebuje tolažbe. Če vsa ta opravičila ne zadoščajo, posvečam to knjigo otroku, kar je ta odrasli nekdam bil. Vsi odrasli so bili najprej otroci. (Toda le redki se tega spominjajo.)

19,95 €

ISBN 978-86-11-15394-0

9 788611 153940

Mladinska knjiga
ZALOŽBA